

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

**CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE**

PROGRAM OBRAZOVANJA ZA STICANJE STRUČNE KVALIFIKACIJE

KOZMETIČAR/KOZMETIČARKA ZA MANIKIR I PEDIKIR

SADRŽAJ

---

1. OPŠTE INFORMACIJE O PROGRAMU OBRAZOVANJA	2
2. STRUKTURA PROGRAMA OBRAZOVANJA.....	4
3. MODULI.....	5
3.1. OSNOVE ANATOMIJE SA FIZIOLOGIJOM	5
3.2. OSNOVE MIKROBIOLOGIJE	19
3.3. ORGANIZACIJA RADA U KOZMETIČKOM SALONU	29
3.4. KOZMETIČKE SIROVINE I PREPARATI	38
3.5. PRIMIJENJENA HEMIJA SA BIOHEMIJOM U KOZMETICI	51
3.6. KOŽA I BOLESTI KOŽE	62
3.7. KOZMETIČKI PREPARATI	74
3.8. UVOD U MASAŽU	89
3.9. MANIKIR I PEDIKIR	99
3.10. KOZMETOTERAPIJSKA MASAŽA TIJELA	114
3.11. POSLOVNA KULTURA.....	122
3.12. PREDUZETNIŠTVO	133
4. USLOVI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA OBRAZOVANJA.....	143
5. REFERENTNI PODACI.....	149

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O PROGRAMU OBRAZOVANJA

**NAZIV PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE STRUČNE KVALIFIKACIJE: KOZMETIČAR/
KOZMETIČARKA ZA MANIKIR I PEDIKIR**

SEKTOR/ PODSEKTOR PREMA NOK – u: Zdravstvo i socijalna zaštita/ Zdravstvo

STANDARD ZANIMANJA NA KOJEM SE PROGRAM OBRAZOVANJA ZASNIVA / NIVO:

- Kozmetičar/ Kozmetičarka za manikir i pedikir, nivo III

NIVO KVALIFIKACIJE: III

TRAJANJE PROGRAMA OBRAZOVANJA: 395

KREDITNA VRIJEDNOST PROGRAMA OBRAZOVANJA: 20

USLOVI ZA UPIS, ODNOSNO UKLJUČIVANJE U PROGRAM OBRAZOVANJA:

- Stečena kvalifikacija nivoa obrazovanja III

CILJ PROGRAMA OBRAZOVANJA:

- Osposobljavanje polaznika za dostizanje stručnih i ključnih kompetencija koje su predviđene odgovarajućim standardima zanimanja i standardom kvalifikacija na kojima se zasniva program obrazovanja

USLOVI ZA NAPREDOVANJE I ZAVRŠETAK PROGRAMA OBRAZOVANJA:

- Moduli se realizuju redoslijedom kojim su navedeni u Strukturi programa obrazovanja. Polaznicima se mogu priznati moduli/djelovi modula koji su stečeni kroz obrazovni program u formalnom sistemu obrazovanja.

NAČIN PROVJERE

- Provjera ishoda učenja predviđenih programom obrazovanja vrši se na osnovu ispitnog kataloga koji je usvojen za datu stručnu kvalifikaciju. Provjera se sprovodi u skladu sa zakonom

POVEZANOST SA DRUGIM KVALIFIKACIJAMA I MOGUĆNOST NAPREDOVANJA

- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Kozmetičar/ Kozmetičarka za manikir i pedikir, povezan je sa stručnim kvalifikacijama Kozmetički tehničar/ Kozmetička tehničarka za tretmane lica, Kozmetički tehničar/ Kozmetička tehničarka za masažu i tretmane tijela, Kozmetičar/ Kozmetičarka za njegu tijela i Šminker/ Šminkerka
- Stručna kvalifikacija Kozmetičar/ Kozmetičarka za manikir i pedikir zajedno sa stručnim kvalifikacijama Kozmetičar/ Kozmetičarka za njegu tijela i Šminker/ Šminkerka čini obrazovni program Kozmetičar

ISHODI UČENJA

Po završetku programa obrazovanja, polaznik će biti sposoban da:

- Izvrši analizu, planiranje i organizaciju sopstvenog rada za izvođenje manikir i pedikir procedura
- Pripremi radno mjesto i resurse za izvođenje manikir i pedikir procedura
- Izvrši ličnu pripremu za izvođenje manikir i pedikir procedura
- Izvrši prijem klijenata u kozmetičkom salonu, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i bontona
- Izvrši obradu zanoktica i nokatnih ploča na prstima šaka
- Izvrši dekoraciju nokatnih ploča na prstima šaka

- Izvede tretmane za njegu ruku
- Izvrši obradu zanoktica, nokatnih ploča i kože na stopalima
- Izvrši dekoraciju nokatnih ploča na prstima stopala
- Izvede tretmane za njegu stopala
- Obavi završne poslove u kozmetičkom salonu
- Izvrši nabavku opreme, aparata i repromaterijala
- Izvrši naplatu i promociju kozmetičkih usluga
- Vodi radnu dokumentaciju
- Sprovede postupke za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa standardima u kozmetičkoj oblasti
- Izvrši osnovno održavanje aparata, opreme i pribora za rad
- Komunicira sa saradnicima, poslovnim partnerima i klijentima, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Sprovede postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline

2. STRUKTURA PROGRAMA OBRAZOVANJA

REDNI BROJ	MODUL	BROJ ČASOVA PO OBLICIMA NASTAVE I KREDITNA VRIJEDNOST				
		T	V	P	Σ	KV
1.	Osnove anatomije sa fiziologijom	40	4		44	2
2.	Osnove mikrobiologije	20	2		22	1
3.	Organizacija rada u kozmetičkom salonu	8		25	33	2
4.	Kozmetičke sirovine i preparati	18	4		22	1
5.	Primijenjena hemija sa biohemijom u kozmetici	27	3		30	2
6.	Koža i bolesti kože	29	5		34	2
7.	Kozmetički preparati	20	6		26	1
8.	Uvod u masažu	6		30	36	2
9.	Manikir i pedikir	4		66	70	4
10.	Kozmetoterapijska masaža tijela	6		20	26	1
11.	Poslovna kultura	16	10		26	1
12.	Preduzetništvo	10	16		26	1
UKUPAN BROJ ČASOVA		204	50	141	395	20

T – Teorijska nastava

V – Vježbe

P – Praktična nastava

Σ - Suma (Ukupan broj časova)

KV – Kreditna vrijednost

3. MODULI

3.1. OSNOVE ANATOMIJE SA FIZIOLOGIJOM

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
40	4		44	2

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim načelima građe i funkcije čovječjeg organizma. Razvijanje sposobnosti opažanja, sistematičnosti, vještine komuniciranja, pravilnog odnosa prema zdravlju i profesionalnoj etici.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:

1. Uoči osnovnu anatomsku i funkcionalnu organizaciju čovječjeg organizma
2. Upotrijebi osnove latinskog jezika u opisu građe čovječjeg tijela
3. Identifikuje osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike lokomotornog sistema
4. Utvrdi karakterisike tjelesnih tečnosti, krvi i kardiovaskularnog sistema
5. Vrednuje respiratorni sistem kao vitalni organski sistem
6. Identifikuje osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike digestivnog sistema i osnove metabolizma
7. Identifikuje osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike urinarnog i genitalnog sistema
8. Utvrdi ulogu endokrinog sistema u organizmu
9. Identifikuje osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike nervnog sistema
10. Uoči osnovna načela senzornih sistema i senzibiliteta

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Uoči osnovnu anatomsku i funkcionalnu organizaciju čovječjeg organizma	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Imenuje nivoe građe organizma od najjednostavnijeg do najsloženijeg	Nivoi građe organizma: ćelija, tkiva, organ, organski sistem i organizam
2. Definiše različite nivoe građe vrednujući organizam kao nedjeljivu cjelinu	
3. Nabroji organske sisteme obrazlažući njihove osnovne funkcije	Organski sistemi: lokomotorni sistem, kardiovaskularni, respiratorni, digestivni, urinarni, genitalni, endokrini, nervni i sistem čulnih organa
4. Obrazloži osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike humane ćelije	Morfološke karakteristike humane ćelije: oblik, veličina, hemijski sastav i struktura Funkcionalne karakteristike humane ćelije: transport kroz ćelijsku membranu i metaboličke funkcije
5. Razlikuje osnovne anatomske i funkcionalne karakteristike različitih vrsta tkiva	Vrste tkiva: epitelno, potporna tkiva, mišićno i nervno tkivo
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Osnovna anatomska i funkcionalna organizacija čovječjeg organizma - Humana ćelija i tkiva 	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Upotrijebi osnove latinskog jezika u opisu građe čovječjeg tijela	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Primijeni latinske termine u anatomiji iz međunarodno prihvaćene nomenklature	Latinski termini: nazivi djelova i regija tijela, kao i organa
2. Označi na slici glavne djelove tijela i regije na latinskom jeziku	Glavni djelovi tijela: glava, vrat, grudni koš, trbuh, karlica, gornji i donji ekstremiteti
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1 i 2 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Terminologija u anatomiji na latinskom jeziku	

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike lokomotornog sistema	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Razlikuje pasivni i aktivni dio lokomotornog sistema	
2. Obrazloži opšte karakteristike kostiju	Opšte karakteristike: oblik, građa i funkcija kostiju
3. Uporedi kosti različitih djelova skeleta , opisujući posebno kosti šake i stopala	Djelovi skeleta: kosti glave, trupa, gornjih i donjih ekstremiteta
4. Razlikuje podjelu zglobova prema pokretljivosti i broju kostiju u zglobu	Podjela zglobova prema pokretljivosti: nepokretni, slabo pokretni i pokretni zglobovi Podjela zglobova prema broju kostiju: jednostavni i složeni
5. Opiše djelove pokretnog zgloba i vrste pokreta u zglobovima	Djelovi pokretnog zgloba: glavni i pomoćni
6. Navede najvažnije zglobove tijela , opisujući posebno zglobove šake i stopala	Najvažniji zglobovi tijela: donjovilični, zglob ramena, lakta, ručni, kuka, koljena, gornji skočni zglob i zglobovi kičmenih pršljenova
7. Obrazloži morfološke i funkcionalne karakteristike mišića	Morfološke karakteristike mišića: struktura i djelovi mišića Funkcionalne karakteristike mišića: kontraktilnost i ekscitabilnost
8. Prepozna glavne grupe mišića u različitim djelovima tijela , opisujući posebno mišiće šake i stopala	Mišići u različitim djelovima tijela: mišići glave, vrata, trupa, gornjih i donjih ekstremiteta
9. Pokaže na anatomskim modelima/slikama djelove koštano-zglobnog i mišićnog sistema	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 9 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Kostii - Zglobovi - Mišićii 	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Utvrđi karakteristike tjelesnih tečnosti, krvi i kardiovaskularnog sistema	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Obrazloži značaj vode u organizmu i načine njenog unošenja i gubitka	Značaj vode: održavanje strukture i funkcije svih tkiva (ćelija) Način unošenja: egzogeno i endogeno Način gubitka: vidljivim i nevidljivim putem
2. Razlikuje glavne odjeljke tjelesnih tečnosti	Odjeljci tjelesnih tečnosti: intracelularna i ekstracelularna (intersticijska, intravaskularna i transcelularne) tečnost
3. Analizira osnovne karakteristike krvi i krvnih grupa u ABO i Rh sistemu	Karakteristike krvi: sastav, fizičko-hemijska svojstva i uloge Krvne grupe u ABO sistemu: A, B, AB i O Krvne grupe u Rh sistemu: Rh+ i Rh-
4. Razlikuje mehanizme hemostaze	Mehanizmi hemostaze: spazam krvnog suda, stvaranje trombocitnog čepa i koagulacija krvi
5. Objasni uloge pojedinih djelova kardiovaskularnog sistema	Djelovi kardiovaskularnog sistema: srce i krvni sudovi
6. Opiše osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike srca	Morfološke karakteristike: oblik, veličina, položaj, topografija, izgled, građa, vaskularizacija i inervacija Funkcionalne karakteristike: automatizam i električna aktivnost srca, srce kao pumpa, srčani ciklus i regulacija rada srca
7. Razlikuje tipove krvnih sudova i kretanje krvi u sistemu krvnih sudova	Tipovi krvnih sudova: arterije, vene i kapilari
8. Uporedi anatomske i funkcionalne karakteristike malog i velikog krvotoka	
9. Locira velike arterije i vene tijela na anatomskim modelima/slikama	Arterije: aorta, arterije glave (sljepočna), vrata (zajednička karotidna), arterije ruke i noge Vene: duboke (unutrašnja jugularna vena) i površne vene ruke i noge
10. Razjasni međusobni odnos između kardiovaskularnog i limfnog sistema	Limfni sistem: limfni sudovi i limfni organi

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Utvrđi karakteristike tjelesnih tečnosti, krvi i kardiovaskularnog sistema	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 10 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 9 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Tjelesne tečnosti - Krv - Kardiovaskularni sistem 	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Vrednuje respiratorni sistem kao vitalni organski sistem	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Razlikuje funkcionalne djelove disajnog sistema	Funkcionalni djelovi: disajni putevi (sprovođenje vazduha) i pluća (razmjena gasova)
2. Grupiše organe disajnog sistema u gornje i donje disajne puteve	Gornji disajni putevi: nosna šupljina, usna šupljina (pomoćni) i ždrijelo Donji disajni putevi: grkljan, dušnik i dušnice (glavni bronhi)
3. Analizira osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike disajnih puteva i pluća	Morfološke karakteristike: položaj, topografski odnosi, izgled i građa Funkcionalne karakteristike: sprovođenje, prečišćavanje, zagrijavanje i vlaženje vazduha
4. Objasni osnovne fiziološke procese koje obuhvata disanje	Fiziološki procesi: ventilacija pluća, razmjena gasova u plućima, transport gasova putem krvi i regulacija disanja
5. Razlikuje faze respiratornog ciklusa i najvažnije parametre plućne ventilacije	Faze respiratornog ciklusa: udisaj i izdisaj Parametri plućne ventilacije: frekvencija disanja, respiratorni volumen i minutni volumen disanja
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Respiratorni sistem	

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike digestivnog sistema i osnove metabolizma	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede organe digestivne cijevi i pridružene žljezdane organe , koristeći anatomsku nomenklaturu	Organi digestivne cijevi: usna šupljina, ždrijelo, jednjak, želudac, tanko i debelo crijevo Pridruženi žljezdani organi: pljuvačne žlijezde, jetra i gušterača
2. Opiše morfološke karakteristike digestivnih organa	Morfološke karakteristike: oblik, veličina, položaj, izgled i građa
3. Razvrsta procese u digestivnoj cijevi tokom varenja	Procesi: mehanička i hemijska obrada hrane
4. Uporedi osnovne karakteristike digestivnih sokova	Digestivni sokovi: pljuvačka, želudačni sok, pankreasni sok, crijevni sok i žuč
5. Objasni funkcije pojedinih organa digestivne cijevi	
6. Nabroji osnovne funkcije jetre	
7. Okarakteriše metabolizam kao osnovni biološki proces	Metabolizam: anabolizam i katabolizam
8. Okarakteriše osnove termoregulacije	Termoregulacija: stvaranje i odavanje toplote i regulacija tjelesne temperature
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Digestivni sistem - Osnove metabolizma - Tjelesna temperatura i termoregulacija 	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike urinarnog i genitalnog sistema	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše morfološke karakteristike organa urinarnog sistema	Organi urinarnog sistema: bubreg, mokraćovod, mokraćna bešika i mokraćna cijev Morfološke karakteristike: oblik, veličina, položaj, izgled i građa
2. Navede osnovne funkcije bubrega	Funkcije bubrega: ekskretorna, održavanje konstantnosti zapremine vanćelijske tečnosti, normalne koncentracije elektrolita, konstantnosti krvnog pritiska i acido-bazne ravnoteže
3. Imenuje unutrašnje i spoljašnje ženske i muške polne organe koristeći anatomsku terminologiju	Ženski polni organi: unutrašnji (jajnik, jajovod, materica i rodica) i spoljašnji (stidnica, predvorje rodnice, Bartolinijeve žlijezde, dražica) Muški polni organi: unutrašnji (sjemеник, pasjemanik, sjemenovod, briznik, sjemena kesica, kestenjača i Kuperove bulbo-uretralne žlijezde) i spoljašnji (polni ud i mošnice)
4. Uporedi funkcije ženskih i muških polnih organa	
5. Razlikuje sekundarne polne karakteristike žene i muškarca	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Urinarni sistem - Genitalni sistem 	

Ishod 8 - Polaznik će biti sposoban da Utvrđi ulogu endokrinog sistema u organizmu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakteristike endokrinih žlijezda i hormona	
2. Opiše položaj pojedinih endokrinih žlijezda u organizmu	Endokrine žlijezde: hipofiza, štitna, paraštitna, nadbubrežna, endokrina gušterača i polne žlijezde
3. Objasni značenje osovine hipotalamus-hipofiza-periferne žlijezde	
4. Imenuje hormone pojedinih endokrinih žlijezda	
5. Navede fiziološka dejstva hormona	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Endokrini sistem	

Ishod 9 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike nervnog sistema	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj nervnog sistema u funkcionisanju organizma kao cjeline	
2. Razlikuje osnovne komponente u organizaciji nervnog sistema	Komponente: aferentna (senzorna), integraciona i eferentna (motorna)
3. Razlikuje morfološku i funkcionalnu podjelu nervnog sistema	Morfolološka podjela: centralni i periferni nervni sistem Funkcionalna podjela: somatski i autonomni nervni sistem (ANS)
4. Objasni osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike centralnog nervnog sistema	Centralni nervni sistem: mozak i kičmena moždina
5. Objasni osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike perifernog nervnog sistema	Periferni nervni sistem: moždani i kičmeni nervi
6. Pokaže djelove refleksnog luka na modelu, obrazlažući refleksnu aktivnost nervnog sistema	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 6 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Nervni sistem	

Ishod 10 - Polaznik će biti sposoban da Uoči osnovna načela senzornih sistema i senzibiliteta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni opšti plan organizacije senzornih sistema	Plan organizacije senzornih sistema: periferni, sprovodni i centralni dio senzornog sistema
2. Razlikuje podjelu receptora u odnosu na vrstu draži i položaj receptora	
3. Razlikuje somatosenzorni sistem i specijalne senzorne sisteme (čula)	Somatosenzorni sistem: površinski i duboki senzibilitet
4. Opiše osnovne karakteristike senzibiliteta dodira, pritiska, bola i temperature	
5. Razlikuje osnovne karakteristike čula vida, sluha, ravnoteže, mirisa i ukusa	
6. Analizira osnovne morfološke i funkcionalne karakteristike kože	
7. Pokaže strukturne elemente kože na modelu/slici	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 7 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Somatosenzorni sistem - Sistem čulnih organa 	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Osnove anatomije sa fiziologijom koncipiran je tako da omogućava izvođenje teorijske nastave (sa vježbama), koja je važna pretpostavka za uspješnu praksu. U skladu sa savremenim tendencijama integrisane su dvije bazične medicinske discipline, anatomija i fiziologija, čije uporedno izučavanje omogućava racionalniji pristup učenju i efikasnije učenje.
- Savremeni kontekst tehnološkog razvoja mijenja stavove i načine učenja polaznika, kao i uloge nastavnika/instruktora. U novoj ulozi nastavnika/instruktor, moderatora, savjetnika i saradnika, potrebno je koristiti raznovrsne oblike (frontalni, timski, grupni, rad u paru i individualni) i metode rada (predavanja, razgovora, demonstracije i interaktivne metode rada)..
- U obuci polaznika potrebno je uzeti u obzir karakteristike grupe, te strategije i taktike rada sa odraslima: mala grupa, konkretni ciljevi (primjenjiva znanja), s obzirom na prethodno iskustvo odraslih transfer učenja nije automatski pa je instrukcije za učenje potrebno prenijeti u dnevnu praksu,
- U cilju dostizanja ishoda učenja iz oblasti anatomije poželjno je posmatrati što više odabranih ilustracija (slika, crteža, histoloških preparata) i anatomskih modela, a iz oblasti fiziologije koristiti sheme, tabele, funkcionalne modele i simulacije fizioloških procesa preko video klipova sa interneta.
- Interaktivnost u nastavi povećava se upotrebom odabranih multimedijalnih sadržaja koji se mogu prikazivati na interaktivnoj tabli, kao i upotrebom aplikacija za mobilni telefon, naročito sa 3D prikazom pojedinih djelova čovječjeg tijela i kvizova. Po mogućnosti, nabaviti kompjuterske programe za izučavanje i ponavljanje gradiva.
- Upućivanje na očiglednu svrsishodnost usvajanja znanja iz anatomije i fiziologije ukazuje na povezanost teorije i prakse tj. povezanosti znanja i pojava sa kojima će se polaznik sresti u radu i životu.
- Potrebno je prihvatiti individualne razlike polaznika, podsticati stručnost i izazov, promovisati samoposmatranje i odgovornost i prihvatiti stav da se unapređenje kompetencija nastavlja kroz cjeloživotno učenje.
- Koristiti preporučeni udžbenik kao siguran vodič za učenje.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Šćepanović, D.; Šćepanović Mihailović, B., Anatomija sa fiziologijom, udžbenik za prvi razred srednje medicinske škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2015.
- Resursi sa interneta
- Aplikacije za mobilni telefon iz oblasti anatomije i fiziologije čovjeka

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
3.	Grafoskop	1
4.	Anatomski i funkcionalni modeli različitih organa i organskih sistema	po 1 za svaki organ i sistem
5.	Anatomske karte/slike različitih organa i organskih sistema	po 1 za svaki organ i organski sistem

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u govornom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti anatomije i fiziologije, sposobnost prepoznavanja i razlikovanja različitih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba osnova međunarodno prihvaćene stručne terminologije na latinskom jeziku, kao i razumijevanje stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti anatomije i fiziologije, u usmenom i pisanom obliku, prilikom istraživanja na internetu, korišćenje literature na engleskom jeziku i uputstava proizvođača preparata i opreme, kao i razvijanje interesovanja i radoznalosti za jezike i međukulturnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije iz oblasti nauke i tehnologije (razvijanje logičkog i prostornog mišljenja i donošenja zaključaka prilikom analize fizioloških parametara, međusobnih odnosa i lociranja anatomskih struktura u čovječjem organizmu, kao i izražavanje formulama, dijagramima, tabelama, shemama i modelima; razvijanje vještine korišćenja naučnih podataka u cilju donošenja zaključaka i odluka na osnovu dokaza)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti anatomije i fiziologije, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (podsticanje polaznika na korišćenje što većeg broja čula u procesu saznavanja, na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja i životnog iskustva; razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnike istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja, tolerancije prema različitim stavovima, kulture dijaloga, poštovanja tuđeg integriteta, odgovornosti i osjećaja empatije; podsticanje timskog rada tokom nastave u cilju konstruktivne komunikacije i interesovanja za interkulturalnu komunikaciju)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno i u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i emocija u domenu različitih kultura, uključujući modernu kulturu, koje se mogu prenijeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, pozitivan odnos prema umjetnosti i kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu i dr.)

3.2. OSNOVE MIKROBIOLOGIJE**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
20	2		22	1

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim obilježjima sterilizacije i dezinfekcije, vrstama infekcija i zaraznih bolesti, imunološkim sposobnostima i patogenim vrstama mikroorganizama. Razvijanje sistematičnosti i tačnosti, preciznosti, urednosti, pozitivnog odnosa prema sopstvenom zdravlju i zdravlju drugih.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Analizira opšte pojmove iz mikrobiologije i opšte bakteriologije
2. Identifikuje uticaj spoljašnjih agenasa na bakterije
3. Analizira ekološka i epidemiološka obilježja mikroba
4. Uoči značaj imunoloških sposobnosti organizma čovjeka
5. Analizira bakterije koje su najčešći uzročnici oboljenja kože kod čovjeka
6. Identifikuje viruse koji su najčešći uzročnici oboljenja kože kod čovjeka
7. Analizira gljive koje su najčešći uzročnici oboljenja kože kod čovjeka

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Analizira opšte pojmove iz mikrobiologije i opšte bakteriologije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni opšte pojmove i podjelu mikrobiologije	Opšti pojmovi: mikrobiologija, mikroorganizam, epidemiologija, imunologija, virusologija, mikologija i dr.
2. Objasni podjelu i osnovne oblike bakterija	Osnovni oblici bakterija: loptasti - koke, štapičast - bacili, spiralni i prelazni
3. Opiše sastavne elemente bakterijske ćelije	Sastavni elementi: omotač, citoplazma, citoplazmatske inkluzije, jedarni ekvivalent i izrasline bakterijske ćelije
4. Objasni pojam ishrane, metabolizma i podjelu enzima , u skladu sa procesom disimilacije i asimilacije	Podjela enzima: egzoenzimi i endoenzimi
5. Objasni oblike razmnožavanja i faktore koji utiču na razmnožavanje bakterija	Oblici razmnožavanja: prosta dioba, multipla dioba, paraseksualno razmnožavanje, pupljenje, egzospore i fragmentacija Faktori: temperatura, vlažnost, hrana, ugljen-dioksid (CO ₂), osmotski pritisak i pH
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Uvod u mikrobiologiju - Opšta bakteriologija 	

**Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da
Identifikuje uticaj spoljašnjih agenasa na bakterije**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pojam asepsa, sterilnosti i dezinfekcije kroz metode suve i vlažne sterilizacije	Suva: opaljivanje, spaljivanje, žarenje i suva toplota Vlažna: pasterizacija, frakciona sterilizacija, Kohov lonac i autoklav
2. Razlikuje fizičke agense sterilizacije	Fizički agensi: temperatura, ultraljubičasti jonizujuć zraci, osmotski pritisak i supersonične vibracije
3. Opiše postupak kontrole sterilizacije	
4. Objasni mehanizme djelovanja hemijskih agenasa na bakterijsku ćeliju koja napada organizam čovjeka	Mehanizmi djelovanja hemijskih agenasa: denaturacija proteina, izmjena funkcije ovojnice bakterije, interferencije sa prostetičnim grupama enzima, hemijski antagonizam i dr.
5. Navede najznačajnije dezinficijense koji se koriste za dezinfekciju kože, instrumenata i radnih površina	Dezinficijensi: kiseline, alkalije, alkoholi, deterdženti, fenoli, halogeni elementi, soli teških metala, teški metali i dr.

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.

Predložene teme

- Uticaj spoljašnjih agenasa na bakterije

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Analizira ekološka i epidemiološka obilježja mikroba	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše rasprostranjenost mikroorganizama	Rasprostranjenost mikroorganizama: zemlja, voda, vazduh, hrana, biljke i životinje
2. Opiše mikrofloru, mikrofaunu i sterilne sredine u zdravom organizmu čovjeka	Mikroflora i mikrofauna: koža, nos, nazofarinks i digestivni trakt Sterilne sredine: krv i tkivo
3. Objasni pojam i vrste infekcije	Vrste infekcija: egzogena, endogena, primarna, sekundarna, opšta, generalizovana, sepsa, reinfekcija, inaparentna i intrahospitalna
4. Objasni vrste, simptome i posljedice zaraznih bolesti	Vrste: manifestna, atipična i abortivna Simptomi: opšti i specifični Posljedice: kliconoštvo, morfološke promjene i dr.
5. Navede faktore i načine nastanka zaraznih bolesti kod čovjeka	
6. Objasni puteve prenošenja zaraznih bolesti	Putevi prenošenja: aerogeni, fekalno - oralni, kontaktni i transmisivni
7. Opiše mjere sprečavanja zaraznih bolesti	
8. Opiše faktore patogenosti i virulenciju mikroorganizama	Faktori patogenosti: faktori invazivnosti i faktori toksičnosti
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Ekologija mikroorganizama - Osnovi epidemiologije zaraznih bolesti 	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Uoči značaj imunoloških sposobnosti organizma čovjeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pojam imunologije i otpornosti organizma čovjeka	
2. Razlikuje nespecifičnu i specifičnu otpornost organizma čovjeka	
3. Objasni spoljašnje i unutrašnje faktore nespecifične otpornosti organizma čovjeka	Spoljašnji faktori: koža i sluzokoža Unutrašnji faktori: fagociti i komplement
4. Opiše pojam antigena i ulogu organa imunog sistema	
5. Opiše humoralni i ćelijski imuni odgovor	
6. Objasni građu i klase antitijela	Klase antitijela: IgG, IgM, IgA, IgE, IgD
7. Opiše oblike rane i kasne preosjetljivosti organizma čovjeka	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Imunološke sposobnosti organizma čovjeka	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Analizira bakterije koje su najčešći uzročnici oboljenja kože kod čovjeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakteristike bakterija Stafilokokus aureus (Staphylococcus aureus) i Stafilokokus epidermidis (Staphylococcus epidermidis)	Karakteristike: morfološke, kulturelne, biohemijske, toksične, patogene, imunološke, epidemiološke, profilaktičke i dijagnostičke
2. Opiše karakteristike bakterije Streptokokus piogenes (Streptococcus pyogenes)	Karakteristike: morfološke, kulturelne, biohemijske, toksične, patogene, imunološke, epidemiološke, profilaktičke i dijagnostičke
3. Uporedi građu Stafilokoke aureus i Streptokokus piogenes korišćenjem trajnog mikroskopskog preparata bakterija	
4. Opiše karakteristike bakterije Najserija gonoreje (Neisseria gonorrhoeae)	Karakteristike: morfološke, kulturelne, biohemijske, toksične, patogene, imunološke, epidemiološke, profilaktičke i dijagnostičke
5. Opiše karakteristike različitih vrsta enterobakterija	Vrste enterobakterija: Ešerihija koli (Escherichia coli) i Salmonela (Salmonellae) Karakteristike: morfološke, kulturelne, biohemijske, toksične, patogene, imunološke, epidemiološke, profilaktičke i dijagnostičke
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 4 i 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 3 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Specijalna bakteriologija	

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje viruse koji su najčešći uzročnici oboljenja kože kod čovjeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakteristike virusa	Karakteristike: veličina, građa, hemijski sastav, umnožavanje, interferencija i tropizam
2. Opiše karakteristike HIV – virusa (Virus humane imunodeficijencije)	Karakteristike: osobine, patogenost, kliničke manifestacije, imunitet i zaštita
3. Opiše karakteristike različitih vrsta Herpesvirusa	Vrste Herpesvirusa: Virus herpes simpleks (Virus herpes simplex) i Virus varičela – zoster (Virus varicella – zoster)
4. Opiše karakteristike različitih vrsta hepatitisa	Vrste hepatitisa: Hepatitis – A –virus, Hepatitis – B – virus i Hepatitis – C – virus
5. Opiše karakteristike Humanog papiloma virusa (HPV)	Karakteristike: osobine, patogenost, kliničke manifestacije, imunitet i zaštita
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Opšta i specijalna virusologija	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Analizira gljive koje su najčešći uzročnici oboljenja kože kod čovjeka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakteristike gljiva	Karakteristike: morfološke, kulturelne, biohemijske, toksične, patogene, imunološke, epidemiološke, profilaktičke i dijagnostičke
2. Opiše osobine dermatofita i njihove grupe	Grupe: trihofiton, mikrosporom i epidermofite
3. Opiše osobine gljiva iz roda Trihofiton (Trichophyton), Mikrosporom (Microsporum) i Epidermofiton (Epidermophyton)	
4. Opiše karakteristike Kandidate albicans i Kandidate species (Candida albicans i Candida species)	Karakteristike: morfološke, kulturelne osobine, antigena građa, patogenost, epidemiologija i dijagnoza
5. Pokaže strukturne elemente Kandidate albicans i Kandidate species, na slici	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 5 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnove mikologije	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Osnove mikrobiologije koncipiran je tako da omogućava izvođenje teorijske nastave (sa vježbama), koja je važna pretpostavka za uspješnu praksu. Ishode treba dostizati postepeno.
- Savremeni kontekst tehnološkog razvoja mijenja stavove i načine učenja polaznika, kao i uloge nastavnika/instruktor. U novoj ulozi nastavnika/instruktor, kao vodiča, savjetnika i saradnika, potrebno je koristiti raznovrsne oblike (frontalni, timski, grupni, rad u paru i individualni) i metode rada (predavanja, razgovora, demonstracije i interaktivne metode rada).
- Nastavu treba realizovati u kabinetu i djelimično u laboratoriji. Kabinet i laboratorija trebaju da budu opremljeni preporučenim materijalnim uslovima (računar, projektor, projekciono platno, odgovarajuće slike, šeme, mikroskop, trajni preparati i dr.) i da pruža uslove za bezbjedan rad polaznika.
- Interaktivnost u nastavi povećava se upotrebom odabranih multimedijalnih sadržaja koji se mogu prikazati na interaktivnoj tabli, kao i upotrebom aplikacija za mobilni telefon.
- Ovaj modul omogućava polaznicima usvajanje znanja iz mikrobiologije i upućuje ih na povezivanje teorije i prakse, odnosno povezivanje znanja i pojava sa kojima će se sretati u radu i životu.
- Prilikom realizacije ovog modula polaznike treba motivisati na aktivno učenje, samostalni i timski rad, sa uključivanjem svih polaznika. Značaj ovog modula se ogleda u tome što kroz teorijsku nastavu koju konstantno prate raspoloživa didaktička sredstva polaznici stiču znanja koja se mogu primijeniti na druge stručne module kao što je Koža i bolesti kože.
- Koristiti preporučeni udžbenik kao siguran vodič za učenje.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Radulović, Š. Mikrobiologija sa epidemiologijom, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2012.
- Stajić, S. Mikrobiologija za zdravstvenu struku, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Sarajevo, 1983.
- Berger - Jekić, O.; Jovanović, M.; Marković, Lj, Mikrobiologija sa parazitologijom i epidemiologijom, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2005.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
3.	Mikroskop	9
4.	Komplet trajnih mikroskopskih preparata	9
5.	Slike i šeme različitih vrsta mikroorganizama	po 1 za svaki mikroorganizam

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u govornom i pisanom obliku, pravilnim formulisanjem pojmova iz oblasti mikrobiologije, sposobnost prepoznavanja i razlikovanja različitih tipova

- tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija, izražavanje zaključaka na uvjerljiv način i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba osnova međunarodno prihvaćene stručne terminologije na latinskom jeziku u usmenom i pisanom obliku)
  - Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama (razvijanje logičkog i prostornog mišljenja i donošenja zaključaka prilikom analize imunoloških sposobnosti organizma; biohemijskih i toksičnih osobina mikroorganizama; razvijanje vještine korišćenja naučnih podataka u cilju donošenja zaključaka i odluka na osnovu dokaza) i izražavanje (grafikonima, dijagramima, šemama i slikama)
  - Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono - komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti mikrobiologije, uz formiranje kritičkog stava prema dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
  - Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada zadataka, seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
  - Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta, u skladu sa etikom; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije praktičnih vježbi i dr.)
  - Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)

3.3. ORGANIZACIJA RADA U KOZMETIČKOM SALONU**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
8		25	33	2

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa pripremnim i završnim poslovima u kozmetičkom salonu, profesionalnim likom kozmetičara, metodama dezinfekcije i sterilizacije, kao i sortiranjem i odlaganjem otpada. Osposobljavanje za pripremu materijala i pribora potrebnog za izvođenje kozmetičkih procedura, ličnu pripremu i prijem klijenta, kao i sprovođenje mjera dezinfekcije i sterilizacije. Razvijanje marljivosti, organizacionih i komunikacionih sposobnosti, timskog rada, kao i svijesti o značaju zaštite na radu i očuvanja životne sredine.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Izvrši pripremu radnog prostora i resursa za rad u kozmetičkom salonu
2. Izvrši ličnu pripremu za rad u kozmetičkom salonu
3. Izvrši prijem i zbrinjavanje klijenta u kozmetičkom salonu
4. Primijeni metode dezinfekcije i sterilizacije radnog prostora i pribora u kozmetičkom salonu
5. Sprovede završne aktivnosti u kozmetičkom salonu

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Izvrši pripremu radnog prostora i resursa za rad u kozmetičkom salonu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše potrebne prostorne uslove za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu	Prostorni uslovi: prostor za prijem klijenata i odlaganje garderobe, kabina za pregled, kabine za izvođenje tretmana lica, kabine za izvođenje depilacije i tretmana tijela, kabine za izvođenje masaže, kabine za izvođenje manikir i pedikir procedura, kabina za izvođenje procedure šminkanja i sanitarni čvor
2. Objasni značaj estetike prostora u kozmetičkom salonu	Estetika prostora: usklađene boje zidova, skladan namještaj i dr.
3. Navede potrebnu kozmetičku opremu za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu	Kozmetička oprema: sto i stolice za smještaj klijenta, paravan, kozmetički ležaj, kozmetička stolica, pedikir fotelja, manikir sto, šminkerska stolica, šminkerski sto sa ogledalom, ring rasvjeta i pomoćna kozmetička kolica
4. Objasni namjenu pribora i materijala za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu	Pribor: špatule (drvene i plastične), četke, pincete, makazice, češljici za obrve, četkice za farbanje trepavica, četkice za dekorativne preparate, potiskivači zanoktica, cangle za zanoktice, cangle za nokte, turpije za oblikovanje i poliranje noktiju i turpije za pete Materijal: pamučna vata, sterilna gaza, trake za depilaciju, peškiri, frotiri, kozmetička traka, kozmetička folija, vaga, santimetarska traka, vakuum kese, higijenski veš, higijenski ubrusi, higijenske rukavice i zaštitne maske
5. Objasni namjenu aparata za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu	Aparati: kozmetička lupa, topilice za hladni vosak, topilice za topli vosak, termo maska, vapozone, termo maska, aparat za jonoforezu, D'arsonval, aparat za oksigenaciju, ultrazvučni aparat za lice i tijelo, UV ili LED lampa, kadica za pedikir, sterilizator, aparat za neinvazivnu mezoterapiju i aparat za elektromišićnu stimulaciju
6. Opiše postupak prilagođavanja radnih uslova za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu, u cilju obezbjeđivanja komfora klijentu	Postupci prilagođavanja radnih uslova: provjetravanje prostorija, podešavanje adekvatnog osvijetljenja, temperature i muzike
7. Opiše postupak pripreme radne površine za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu	Priprema radne površine: postavljanje navlake, peškira i ubrusa na kozmetički ležaj i postavljanje preparata na kozmetička kolica
8. Prepozna pribor, materijal i aparate za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu, na zadatom primjeru	

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da izvrši pripremu radnog prostora i resursa za rad u kozmetičkom salonu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	
9. Demonstrira postupak pripreme radne površine za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu, na zadatom primjeru	
10. Demonstrira postupak pripreme resursa za izvođenje procedura u kozmetičkom salonu, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi od 8 do 10 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Priprema radnog prostora i resursa za rad u kozmetičkom salonu	

**Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da
Izvrši ličnu pripremu za rad u kozmetičkom salonu**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše odgovarajući estetski i higijenski izgled kozmetičara	Estetski i higijenski izgled: lična higijena, uredna kosa i nokti, skladna šminka, diskretan miris i dr.
2. Opiše značaj estetske usklađenosti uniforme kozmetičara u kozmetičkom salonu	
3. Opiše pravila ponašanja kozmetičara u kozmetičkom salonu prilikom izvođenja kozmetičkih procedura	Pravila ponašanja kozmetičara: poštovanje ličnosti klijenta, uvažavanje kulturoloških različitosti, vođenje razgovora umjerenim tonom, izbjegavanje ličnih i neprimjerenih tema, fokusiranost na izvođenje procedura i dr.
4. Objasni značaj posjedovanja ličnih osobina i vještina za izvođenje kozmetičkih procedura	Lične osobine i vještine: ljubaznost, strpljivost, staloženost, preciznost, pedantnost, kreativnost, spretnost, usklađenost pokreta ruku, osjećaj za usklađivanje boja i dr.
5. Objasni značaj pranja i dezinfekcije ruku prije i nakon izvođenja kozmetičkih procedura	
6. Objasni značaj korišćenja zaštitne opreme prilikom izvođenja kozmetičkih procedura	Zaštitna oprema: higijenske rukavice i zaštitna maska
7. Prezentuje postupke lične pripreme za izvođenje kozmetičkih procedura, na zadanom primjeru	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 7 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Lična priprema za rad u kozmetičkom salonu

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Izvrši prijem i zbrinjavanje klijenta u kozmetičkom salonu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše načine komunikacije prilikom dočeka i ispraćaja klijenta u kozmetičkom salonu	
2. Objasni značaj primjene pravila bontona u kozmetičkom salonu prilikom dočeka i ispraćaja klijenta	
3. Opiše postupke obezbjeđivanja komfora i zbrinjavanja klijenta prilikom prijema i nakon izvršene kozmetičke procedure	Postupci obezbjeđivanja komfora: preuzimanje kaputa i torbe, smještaj u čekaonici, ponuda časopisa, ponuda osvježena i dr. Postupak zbrinjavanja klijenta: skidanje kozmetičke trake, uklanjanje zaštitnih ubrusa, vraćanje nakita, dodavanje garderobe i dr.
4. Demonstrira prijem i ispraćaj klijenta u kozmetičkom salonu, primjenjujući pravila bontona, u simuliranoj situaciji	
5. Navede moguće situacije nezadovoljstva klijenta izvršenom kozmetičkom procedurom i načine za prevazilaženje problema	
6. Navede pravila dobre organizacije prilikom planiranja i zakazivanja kozmetičkih procedura	
7. Objasni postupak i značaj vođenja evidencije podataka u ličnom kartonu , o posjetama klijenata i izvedenim kozmetičkim procedurama	Podaci u ličnom kartonu: lični podaci o klijentu, kozmetička dijagnoza kože, datumi posjeta, vrste svih urađenih kozmetičkih tretmana i dr.
8. Demonstrira zakazivanje i planiranje rasporeda kozmetičkih procedura, u simuliranoj situaciji	
9. Demonstrira postupak vođenja evidencije o posjetama klijenata i izvedenim kozmetičkim procedurama, u odgovarajućoj formi, na zadatom primjeru	
10. Popuni lični karton klijenta, u odgovarajućoj formi, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 5, 6 i 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4, 8, 9 i 10 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Prijem i zbrinjavanje klijenata u kozmetičkom salonu	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni metode dezinfekcije i sterilizacije radnog prostora i pribora u kozmetičkom salonu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam dezinfekcije	
2. Objasni metode dezinfekcije pribora i materijala koji se koristi za izvođenje kozmetičkih procedura	Metode dezinfekcije: mehanička (čišćenje, pranje i dr.), fizička i hemijska
3. Opiše razliku između dezinfekcionih sredstava koji se koriste za kožu, površine i predmete	Dezinfekciona sredstva: formalin, etil-alkohol 70%, asepsol, primosept, povidon-jodid i dr.
4. Demonstrira postupak dezinfekcije pribora za izvođenje kozmetičkih procedura odgovarajućom metodom, na zadatom primjeru	
5. Objasni pojam sterilizacije	
6. Objasni različite metode sterilizacije pribora koji se koristi za izvođenje kozmetičkih procedura	Metode sterilizacije: fizička i hemijska
7. Opiše osnovne metode kontrole sterilizacije	Metode kontrole sterilizacije: fizičke metode, hemijske metode i bakteriološke metode
8. Demonstrira postupak sterilizacije pribora i materijala koji se koristi za izvođenje kozmetičkih procedura odgovarajućom metodom, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 5, 6 i 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Dezinfekcija i sterilizacija radnog prostora i pribora u kozmetičkom salonu	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Sprovede završne aktivnosti u kozmetičkom salonu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj održavanja radnog prostora urednim nakon izvedenih kozmetičkih procedura	
2. Objasni značaj i mjere zaštite životne sredine	
3. Opiše završne aktivnosti u kozmetičkom salonu, nakon izvođenja kozmetičkih procedura	Završne aktivnosti: raspremanje radne površine, sortiranja i pranje upotrijebljenih resursa, odlaganje otpada i dr.
4. Navede karakteristike različitih vrsta otpada	Vrste otpada: otpad u zavisnosti od mjesta i porijekla nastanka (komunalni otpad, komercijalni otpad i biomedicinski otpad) i otpad u zavisnosti od njegovog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu
5. Navede različite vrste otpadnog materijala u kozmetičkom salonu	Vrste otpadnog materijala: ambalaže upotrijebljenih preparata za izvođenje kozmetičkih procedura, ambalaže dezinfekcionih sredstava, upotrijebljeni higijenski ubrusi, kese za pedikir kadicu, rukavice i zaštitne maske, upotrijebljeni pribor i dr.
6. Objasni značaj pravilnog sortiranja i odlaganja otpada	
7. Demonstrira postupak raspremanja radnog prostora nakon izvođenja kozmetičkih procedura, na zadatom primjeru	
8. Demonstrira postupak pravilnog sortiranja i odlaganja otpada, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Završne aktivnosti u kozmetičkom salonu	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Organizacija rada u kozmetičkom salonu koncipiran je tako da polaznicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula nastavnik/instruktor treba da istakne značaj ličnog izgleda kozmetičara i poštovanja pravila bontona, kao i važnost sprovođenja mjera asepse i antiseptičkih priprema priprema priprema i završnih poslova u kozmetičkom salonu.
- U obuci polaznika potrebno je uzeti u obzir karakteristike grupe, interesovanja i očekivanja. U skladu sa tim moguće je prilikom realizacije modula prilagoditi grupi dinamiku rada, kontinuitet izvođenja, a određene sadržaje detaljnije obraditi.
- Preporučuje se upotreba internet prezentacija, diskusija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna sa uključivanjem svih polaznika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u kabinetu za praktičnu nastavu/kozmetičkom salonu koji su opremljeni preporučenim materijalnim uslovima. Polaznike treba podijeliti u grupe ili u parovima, ali tako da u simuliranoj situaciji svaki polaznik samostalno demonstrira zadatu ulogu i dobije traženi rezultat. Nastavnik/instruktor treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi polaznike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Mazić S.; Kovčić B.; Marković J., Estetska nega 1, Zavod za udžbenike Beograd, 1996.
- Nikitović M., Vodič kroz profesionalnu kozmetiku, Asograf, Novi Sad, 2000.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
3.	Kozmetički ležaj i stolica	po 1
4.	Pomoćna kozmetička kolica	1
5.	Kozmetička lupa	6
6.	Oprema za manikir i pedikir (sto za manikir i stolica, pedikir fotelja i stolica)	po 1
7.	Oprema za šminkanje (šminkerska stolica, šminkersko ogledalo sa policom, ring rasvjeta)	po 1
8.	Suvi i UV sterilizator	po 1
9.	Paravan	1
10.	Aparati za lice (D'arsonval, vapozone, termo maska, ultrazvučni aparat za lice, aparat za jonoforezu, ultrazvučna špatula, aparat za neinvazivnu mezoterapiju, aparat za oksigenaciju)	po 1
11.	Aparati za tijelo (ultrazvučni aparat za tijelo, aparat za elektromišićnu stimulaciju, aparat za neinvazivnu mezoterapiju, IC lampa, Bioptron lampa)	po 1

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
12.	Ostali aparati (topilica za hladni vosak, topilica za topli vosak, kadica za pedikir, UV/LED lampa, stona lampa, muzički uređaj)	po 1
13.	Pribor za kozmetičke tretmane (špatule, cangle, kliješta, makazice, turpije, potiskivači, pincete, četkice za šminkanje, četkice za maske, vaga, santimetarska traka)	po potrebi
14.	Potrošni preparati (kozmetičko mlijeko, losion, pjena, gel, tonik, piling za lice, krema, serum, maska za lice, kontaktni gel, piling za tijelo, maske za tijelo, termo gel, pakovanje, buteri, voskovi, šećerna pasta, omekšivač zanoktica, ulje za zanoktice, piling za ruke i stopala, maske za ruke i stopala lakovi za nokte, skidač laka, podloge za šminku, puderi, korektori, sjenke, maskare, rumenila, ruževi, sjajevi, olovke, farbe za farbanje obrva i trepavica, hidrogen)	po potrebi
15.	Potrošni materijal (pamučna vata, sterilna gaza, higijenske rukavice, higijenski ubrusi, peškiri, frotirski pokrivači, frotirske navlake, zaštitne maske, higijenski veš, kozmetička folija, sunđer, kozmetička traka, sredstva za dezinfekciju)	po potrebi

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti estetske njege i poslovne kulture, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti poslovne kulture prilikom istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize prostornih uslova, upravljanja vremenom i organizacionih poslova i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti estetske njege i poslovne kulture, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada zadataka i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta, u skladu sa etikom; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije praktičnih vježbi i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje ekološke svijesti i odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini primjenom odgovarajućih kozmetičkih preparata u praktičnom radu, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)

3.4. KOZMETIČKE SIROVINE I PREPARATI**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
18	4	/	22	1

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa kozmetičkim sirovinama, oblicima kozmetičkih preparata, kozmetičkim preparatima za depilaciju i njegu tijela, dekorativnim preparatima koji se koriste u procedurama šminkanja i kozmetičkim preparatima za masažu. Osposobljavanje za prepoznavanje sastojaka odabranih kozmetičkih preparata. Razvijanje analitičkog i logičkog mišljenja, sistematičnosti, preciznosti i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Analizira prirodne kozmetičke sirovine
2. Analizira polusintetičke i sintetičke kozmetičke sirovine
3. Uoči karakteristike i značaj aktivnih i pomoćnih supstanci u kozmetičkim preparatima
4. Analizira oblike kozmetičkih preparata
5. Analizira kozmetičke preparate koji se koriste za depilaciju i njegu tijela*
6. Analizira dekorativne preparate koji se koriste u proceduri šminkanja*
7. Identifikuje kozmetičke preparate koji se koriste za masažu lica i tijela*

* Označene ishode učenja treba realizovati na informativnom nivou

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Analizira prirodne kozmetičke sirovine	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede vrste biljaka iz kojih se dobijaju biljne droge koje se koriste u kozmetologiji	Vrste biljaka: hamamelis, žalfija, kantarion, borovnica, pšenica, kukuruz, sena, lan, dunja, benzoa, bor i dr. Biljne droge: taninske, sa ugljenim hidratima, smole, balzami, biljni katrani i dr.
2. Objasni dejstvo i upotrebu biljnih droga u kozmetičkim preparatima	Dejstvo: antiseptično, antiinflamatorno, adstringentno, adsorbentno, tonizirajuće, adhezivno, kerotoplastično, keratolitičko i dr. Upotreba: tonici, losioni, vode za usta, puderi, depilatori i dr.
3. Navede tkiva, supstance i proizvode životinjskog porijekla koji se koriste u kozmetologiji	Tkiva: placenta, jajnici, koža, sluznica crijeva i dr. Supstance: kolagen, elastin, keratin, goveđi albumin, albumin jaja i dr. Proizvodi: med, mlijeko, jaja, propolis i matična mliječ
4. Objasni dejstvo i upotrebu supstanci i proizvoda životinjskog porijekla u kozmetičkim preparatima	Dejstvo: hidratantno, antibakterijsko, fungicidno, fungistatsko i epitelizirajuće Upotreba: kreme, losioni, paste za zube i dr.
5. Objasni dejstvo i upotrebu supstanci mineralnog porijekla u kozmetičkim preparatima	Supstance: mineralna ulja, masti, voskovi, bijeli i obojeni pigmenti i jedinjenja silicijuma Dejstvo: emolijentno, adsorbentno, pokrovno, zaštitno i dr. Upotreba: kreme, losioni, ulja, puderi i dr.
6. Navede karakteristike ulja, masti i voskova biljnog i životinjskog porijekla koji se koriste u kozmetologiji	Ulja i masti: maslinovo, bademovo, suncokretovo, avokadovo, kikirikijevo, kokosovo, nevenovo, koštica grožđa, riblje, kakao, ši buter i dr. Voskovi: karnauba, jojobino ulje, cetaceum, lanolin, pčelinji i dr.
7. Objasni sastav, dejstvo i upotrebu ulja, masti i voskova u kozmetičkim preparatima	Sastav: masti i ulja (trigliceridi – estri glicerola i viših masnih kisjelina – zasićene i nezasićene, voskovi (estri viših masnih kisjelina i viših masnih alkohola) fosfolipidi, enzimi i slobodne više masne kisjeline Dejstvo: emolijentno, zaštitno, hidrofobno i dr. Upotreba: kreme, losioni i ulja
8. Navede moguće neželjene reakcije prilikom korišćenja kozmetičkih preparata koji sadrže prirodne kozmetičke sirovine	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis i kontaktni alergijski dermatitis i dr.

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Analizira prirodne kozmetičke sirovine	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
9. Prepozna različite prirodne kozmetičke sirovine, na zadanom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 9 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Prirodne kozmetičke sirovine	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Analizira polusintetičke i sintetičke kozmetičke sirovine	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše karakteristike različitih vrsta polusintetičkih sirovina koje se koriste u kozmetologiji	Vrste polusintetičkih sirovina: hidrogenizovana biljna ulja (ricinusovo, maslinovo, kikiriki ulje), derivati celuloze i dr.
2. Objasni dejstvo i upotrebu polusintetičkih sirovina koje se koriste u kozmetičkim preparatima	Dejstvo: emolijentno, zaštitno, antiinflamaotno dr. Upotreba: kreme, losioni, gelovi i dr.
3. Opiše karakteristike različitih vrsta sintetičkih sirovina koje se koriste u kozmetologiji	Vrste sintetičkih sirovina: sintetičke masti, ulja i voskovi, silikonska ulja i dr.
4. Objasni dejstvo i upotrebu sintetičkih sirovina u kozmetičkim preparatima	Dejstvo: emolijentno, zaštitno i dr. Upotreba: kreme, losioni i dr.
5. Navede moguće neželjene reakcije prilikom korišćenja kozmetičkih preparata koji sadrže polusintetičke i sintetičke kozmetičke sirovine	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis i kontaktni alergijski dermatitis i dr.
6. Prepozna različite vrste sintetičkih i polusintetičkih sirovina, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 6 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Polusintetičke i sintetičke kozmetičke sirovine	

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da	
Uoči karakteristike i značaj aktivnih i pomoćnih supstanci u kozmetičkim preparatima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede karakteristike vitamina i provitamina i njihovo dejstvo i upotrebu u kozmetologiji	<p>Vitamins i provitamins vitamin A, vitamin E, vitamin C, vitamin F i vitamin B, d – pantenol i beta karoten</p> <p>Dejstvo: antioksidativno, emolijentno, regenerativno, ublažavanje hiperpigmentacija i dr.</p> <p>Upotreba: kreme, losioni, tonici, serumi i dr.</p>
2. Opiše dejstvo i upotrebu različitih vrsta algi i ekstrakata u kozmetičkim preparatima	<p>Vrste algi i ekstrakata: zelene, modro zelene, smeđe i crvene alge, karagen ekstrakt, spirulina ekstrakt, kodijum ekstrakt i dr.</p> <p>Dejstvo: emolijentno, biostimulativno, antioksidativno, lipolitičko, hiperemično i dr.</p> <p>Upotreba: kreme, losioni, pakovanja i dr.</p>
3. Opiše dejstvo i upotrebu različitih vrsta biljnih ekstrakata u kozmetičkim preparatima	<p>Vrste biljnih ekstrakata: Aloe vera, nevena, šargarepe, kamilice i dr.</p> <p>Dejstva: emolijentno, antiinflamatorno, regenerativno, antibakterijsko i dr.</p> <p>Upotreba: gelovi, ulja, kreme i dr.</p>
4. Opiše karakteristike površinski aktivnih materija (PAM) i njihove uloge na osnovu hidrofилnolipofilnog balansa (HLB vrijednosti) i sposobnosti disocijacije	<p>Uloge na osnovu hidrofилnolipofilnog balansa (HLB vrijednosti): antipjeneća sredstva, emulgatori, kvaseća sredstva, sredstva za pranje i solubilizatori</p> <p>Uloge na osnovu sposobnosti disocijacije: sredstva za pranje, emulgatori, solubilizatori, adhezivi i sredstva za dezinfekciju</p>
5. Navede moguće neželjene reakcije prilikom korišćenja kozmetičkih preparata koji sadrže PAM	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis i kontaktni alergijski dermatitis i dr.
6. Razlikuje hidrofilne i lipofilne emolijense i mehanizam njihovog dejstva	<p>Hidrofilni emolijensi: humektansi (glicerol, sorbitol, propilenglikol), ovlaživači (aminokisjelina, urea, sluzi, hijaluronska kisjelina, natrijum hijaluronat i dr.)</p> <p>Lipofilni emolijensi: prirodni (mineralna ulja, masti i voskovi, biljna i životinjska ulja), polusintetički i sintetički</p>
7. Opiše karakteristike i namjenu različitih vrsta ugušćivača koji se koriste u kozmetologiji	<p>Vrste ugušćivača: prirodni, polusintetički i sintetički</p> <p>Namjena: povećanje viskoziteta preparata, sredstva za geliranje, stabilizatori suspenzija i emulzija, hidratacija kože i dr.</p>

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Uoči karakteristike i značaj aktivnih i pomoćnih supstanci u kozmetičkim preparatima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
8. Navede karakteristike različitih vrsta konzervanasa i antioksidanasa i njihove moguće neželjene reakcije u kozmetičkim preparatima	Vrste konzervanasa: alkoholi, organske i neorganske kiseline, soli, parabeni, etarska ulja i dr. Vrste antioksidanasa: neorganski, organski, prirodni i sintetički Neželjene reakcije: iritacija, kontaktni dermatitis kontaktni alergijski dermatitis i dr.
9. Prepozna različite vrste emolijenasa, vitamina, ugušćivača PAM i sredstava za boju i miris kozmetičkih proizvoda, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 9 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Aktivne i pomoćne supstance u kozmetičkim preparatima	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Analizira oblike kozmetičkih preparata	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede oblike kozmetičkih preparata	Oblici kozmetičkih preparata: pravi i koloidni rastvori, emulzije, suspenzije i dr.
2. Opiše karakteristike pravih rastvora koji se koriste kao kozmetički preparati	Pravi rastvori: tonici, adstringentni losioni, odstranjivači lakova za nokte, ulja za čišćenje kože, ulja za masažu i dr.
3. Obajnsni način nastajanja emulzija koje se koriste kao kozmetički preparati	Emulzije: kreme za njegu i zaštitu kože, mlijeka za čišćenje i njegu kože, losioni za njegu i zaštitu kože i dr.
4. Navede vrste emulgatora koji se koriste u kozmetologiji	Vrste emulgatora: površinske aktivne materije, polimerni emulgatori i hidrokoloidi (poliakrilna kiselina i njeni derivati – Carbomeri, arapska guma, derivati celuloze) i dr.
5. Opiše karakteristike koloidnih rastvora koji se koriste kao kozmetički preparati	Koloidni rastvori: gelovi za čišćenje, njegu i zaštitu kože i kose, paste za zube, maske za lice, ugušćivači i stabilizatori emulzija i suspenzija
6. Opiše karakteristike suspenzija koje se koriste kao kozmetički preparati	Suspenzije: tečne podloge za šminku, tečni puderi, sjenke za očne kapke, maskare, maske za lice i dr.
7. Prepozna različite vrste pravih i koloidnih rastvora, emulzija i suspenzija koji se koriste u kozmetologiji, na zadatom primjeru	
8. Pokaže način izrade različitih vrsta pravih i koloidnih rastvora, emulzija i suspenzija koji se koriste u kozmetologiji, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Oblici kozmetičkih preparata	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Analizira kozmetičke preparate koji se koriste za depilaciju i njegu tijela	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede kozmetičke preparate koji se koriste za depilaciju i njegu tijela	Kozmetički preparati: depilatori, pilinzi, maske, pakovanja i kreme
2. Opiše sastav različitih vrsta preparata koji se koriste za depilaciju	Vrste preparata: voskovi, hemijski depilatori i šećerna pasta Sastav: smole, biljni voskovi, životinjski voskovi, mineralni voskovi, baze, tioglikolati, etarska ulja, šećeri, humektansi, protivupalne supstance i dr.
3. Opiše namjenu i sastav različitih vrsta preparata koji se koriste za njegu tijela	Vrste preparata: pilinzi, pakovanja, maske, buteri i kreme Namjena: hidratacija, regeneracija, ublažavanje hiperpigmentacija, ekfolijacija i dr. Sastav: alge i ekstrakti algi, vitamini, hidrofilni i lipofilni emolijensi, biljni ekstrakti, abrazivne čestice i dr.
4. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe preparata za depilaciju i njegu tijela	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitis i dr.
5. Navede kriterijume za odabir preparata koji se koriste za depilaciju i njegu tijela	Kriterijumi za odabir: dužina dlačica, tip i stanje kože, dio tijela koji se tretira i dr.
6. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za depilaciju i njegu tijela	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
7. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za depilaciju i njegu tijela, na zadatom primjeru	
8. Pokaže način izrade odabranih kozmetičkih preparata za njegu tijela, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetički preparati za depilaciju i njegu tijela	

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Analizira dekorativne preparate koji se koriste u proceduri šminkanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede vrste dekorativnih preparata koji se koriste u proceduri šminkanja	Dekoratívni preparati: podloge, korektori, puderi, preparati za sjenčenje kontura lica, za predio kapaka i obrva, maskare i preparati za usne
2. Opiše namjenu i sastav različitih vrsta podloga i pudera koji se koriste u proceduri šminkanja	Vrste podloga i pudera: podloge (tečne, kreme, stikovi, olovke i dr.) i puderi (tečni, kompaktni, kremasti, u prahu i dr.) Namjena: namjena podloga (priprema kože lica za nanošenje pudera, priprema kapaka za nanošenje sjenki, glitera i pigmenata, priprema usana za nanošenje ruževa i dr.) i namjena pudera (ujednačavanje boje tena kože lica, vrata i dekoltea adsorpcija sekreta lojnih i znojnih žlijezda, prekrivanje manjih nesavršenosti na koži i zaštita od dejstva spoljašnjih faktora) Sastav: sastav podloga (lipofilni emolijensi, pigmenti, ugušćivači i dr.) i sastav pudera (pokrovne supstance, adsorbensi, adhezivi, pigmenti, perl pigmenti i dr.)
3. Opiše namjenu i sastav različitih vrsta dekorativnih preparata za predio kapaka, trepavica i obrva koji se koriste u proceduri šminkanja	Vrste dekorativnih preparata: sjenke, maskare, ajlajneri, olovke i krejoni Namjena: bojenje kapaka, tamnjenje trepavica i obrva, povećanje gustine i dužine trepavica, uljepšavanje oka, definisanje oblika obrva i dr. Sastav: lipofilni i hidrofilni emolijensi, pokrovne supstance, adhezivi, pigmenti, perl pigmenti, prirodna i sintetička vlakna
4. Opiše namjenu i sastav različitih vrsta dekorativnih preparata za usne koji se koriste u proceduri šminkanja	Vrste dekorativnih preparata: ruževi, sjajevi i olovke Namjena: prekrivanje nedostataka na usnama, njega i zaštita od dejstva spoljašnjih faktora, korekcija oblika usana i naglašavanje lijepog izgleda usana Sastav: lipofilni i hidrofilni emolijensi, boje, pigmenti, vitamini, biljni ekstrakti, UV filtri i dr.
5. Razlikuje supstance u formulacijama dekorativnih preparata koji se koriste u proceduri šminkanja	
6. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe dekorativnih preparata koji se koriste u proceduri šminkanja	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitisi dr.
7. Navede kriterijume za odabir dekorativnih preparata koji se koriste u proceduri šminkanja	Kriterijumi za odabir: tip i stanje kože, starosno doba, lični ukus i dr.

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Analizira dekorativne preparate koji se koriste u proceduri šminkanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
8. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste u proceduri šminkanja	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
9. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste u proceduri šminkanja, na zadatom primjeru	
10. Pokaže način izrade dekorativnih preparata koji se koriste u proceduri šminkanja, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 9 i 10 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Dekorativni preparati koji se koriste u proceduri šminkanja	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje kozmetičke preparate koji se koriste za masažu lica i tijela	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede kozmetičke preparate koji se koriste za masažu lica i tijela	Kozmetički preparati: kreme, ulja i dr.
2. Opiše namjenu i sastav različitih vrsta preparata koji se koriste za masažu lica i tijela	Vrste preparata: neemulzione i emulzione kreme za lice, emulzione kreme za tijelo, ulja za lice, ulja za tijelo i dr. Namjena: relaksacija, poboljšanje cirkulacije, tonusa i turgora kože i dr. Sastav: mineralna (ulja, masti, voskovi), biljna (ulja, masti, voskovi), životinjska (ulja, masti, voskovi), sintetička i polusintetička (ulja, masti, voskovi), vitamini, ekstrakti algi, etarska ulja i dr.
3. Razlikuje supstance u formulacijama preparata koji se koriste za masažu lica i tijela	
4. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe preparata za masažu lica i tijela	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitis i dr.
5. Navede kriterijume za odabir preparata koji se koriste za masažu lica i tijela	Kriterijumi za odabir: tip i stanje kože lica, dio tijela koji se masira i dr.
6. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za masažu lica i tijela	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
7. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za masažu lica i tijela, na zadatom primjeru	
8. Pokaže načine izrada odabranih kozmetičkih preparata za masažu lica i tijela, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetički preparati za masažu lica i tijela	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Kozmetičke sirovine i preparati je tako koncipiran da polaznicima omogućava sticanje savremenih teorijskih znanja (sa vježbama) koja su važna pretpostavka za uspješnu praksu iz ove oblasti. Ishode treba dostizati postepeno.
- Savremeni kontekst tehnološkog razvoja mijenja stavove i načine učenja polaznika, kao i uloge nastavnika/instruktor. U novoj ulozi nastavnika/instruktor, kao moder5atora, savjetnika i saradnika, potrebno je koristiti raznovrsne oblike (frontalni, timski, grupni, rad u paru i individualni) i metode rada (predavanja, razgovora, demonstracije i interaktivne metode rada). Polaznici svoje seminarske radove treba da javno prezentuju ostalim polaznicima u grupi i da pruže odgovore na postavljena pitanja. Nastavnici/instruktori treba da daju uputstva polaznicima o metodama pri izradi seminarskih radova.
- Nastavu treba realizovati u kabinetu i djelimično u laboratoriji. Kabinet i laboratorija treba da budu opremljeni preporučenim materijalnim uslovima i da omogućavaju uslove za bezbjedan rad polaznika.
- Ovaj modul omogućava polaznicima usvajanje znanja iz kozmetičkih sirovina i preparata i upućuje ih na povezivanje teorije i prakse, odnosno povezivanje znanja i pojava sa kojima će se sretati u radu i životu.
- Prilikom realizacije ovog modula polaznik treba motivisati na aktivno učenje, samostalni i timski rad, sa uključivanjem svih polaznika.
- Potrebno je prihvatiti individualne razlike polaznika, podsticati stručnost i izazov, promovisati samoposmatranje i odgovornost i prihvatiti stav da se razvoj novih sposobnosti nastavlja kroz cjeloživotno učenje
- Ishode učenja 5, 6 i 7 treba realizovati na informativnom nivou.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Mazić S.; Nidžović Ž, Kozmetologija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.
- Čajkovac M.; Kozmetologija, Naklada Slap, Zagreb, 2000.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
3.	Tehnička vaga	1
4.	Vodeno kupatilo	1
5.	Laboratorijsko posuđe i pribor	po potrebi
6.	Kozmetičke sirovine	po potrebi

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, pravilnim formulisanjem pojmova iz oblasti kozmetologije. Sposobnost prepoznavanja i razlikovanja različitih tipova tekstova za pretragu i poštovanja pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba osnova međunarodno prihvaćene stručne terminologije na latinskom jeziku, kao i razumjevanje stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti kozmetologije u usmenom i pisanom obliku, prilikom istraživanja na internetu, korišćenje literature na engleskom jeziku, kao i za razvijanje interesovanja za jezike i međukulturnu komunikaciju)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije iz oblasti nauke i tehnologije (razvijanje logičkog mišljenja, donošenja zaključaka prilikom analize kozmetičkih sirovina i preparata, razvijanje vještine korišćenja naučnih podataka u cilju donošenja zaključaka i odluka na osnovu dokaza)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono- komunikacione tehnologije u cilju pretraživanja, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti kozmetologije, uz formiranje kritičkog stava o dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa. Upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu, korišćenje foruma i društvenih međa, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanje pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (podsticanje polaznika na korišćenje što većeg broja čula u procesu saznavanja, na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja i životnog iskustva; razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja, tolerancije prema različitim stavovima, kulture dijaloga, poštovanja tuđeg integriteta, odgovornosti i osjećaja empatije; podsticanje timskog rada tokom nastave, u cilju konstruktivne komunikacije i interesovanja za interkulturalnu komunikaciju)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno i u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustva i emocija u domenu različitih kultura, uključujući modernu kulturu, koje se mogu prenjeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, pozitivan odnos prema umjetnosti i kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos prema tijelu)

3.5. PRIMIJENJENA HEMIJA SA BIOHEMIJOM U KOZMETICI**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
27	3		30	2

2. Cilj modula:

- Usvajanje znanja iz oblasti opšte, neorganske i organske hemije i biohemije, koja se mogu primijeniti u kozmetici. Razvijanje sistematičnosti, tačnosti, urednosti, preciznosti i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Identifikuje strukturu atoma, periodni sistem elemenata (PSE) i hemijske veze
2. Analizira vrste hemijskih jedinjenja, značajnih za oblast kozmetike
3. Uporedi karakteristike različite vrste rastvora
4. Uoči hemijsku strukturu i svojstva ugljovodonika i jedinjenja sa kiseonikom
5. Identifikuje osobine i metabolizam vode i mineralnih materija
6. Uoči strukturu, osobine i metabolizam aminokisjelina, proteina i enzima
7. Analizira strukturu, osobine i metabolizam ugljenih hidrata i lipida
8. Analizira osobine i metabolizam vitamina i hormona

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje strukturu atoma, periodni sistem elemenata (PSE) i hemijske veze	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše strukturu, elementarne čestice atoma i elektronski omotač	Elementarne čestice atoma: protoni, neutroni i elektroni
2. Objasni vezu građe atoma elemenata sa položajem u PSE	
3. Razlikuje položaj metala i nemetala u PSE	
4. Opiše tipove hemijskih veza	Tipovi hemijskih veza: jonska, kovalentna i vodonična veza
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Osnove opšte hemije	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Analizira vrste hemijskih jedinjenja, značajnih za oblast kozmetike	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše podjelu oksida i reakcije oksidacije	Podjela oksida: oksidi metala i oksidi nemetala
2. Objasni svojstva kiselina i baza i mjere predostrožnosti u radu sa njima	Mjere predostrožnosti u radu sa njima: pravilo "VUK" i "KUV"
3. Objasni svojstva i nastanak soli	
4. Objasni svojstva pH vrijednosti i indikatora	Svojstva pH vrijednosti: bazno, neutralno i kisjelo svojstvo Indikatori: lakmus papir, metil oranž i dr.
5. Razlikuje pH vrijednost kiselina, baza i vodenih rastvora soli	
6. Razlikuje osnovne reakcije koje opisuju hemijske promjene kiselina, baza i soli	Osnovne reakcije: neutralizacija i hidroliza
7. Prepozna kiselost vodenog rastvora na osnovu pH vrijednosti, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 7 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Oksidi, kisjeline, baze i soli	

**Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da
Uporedi karakterisitike različite vrste rastvora**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše podjelu i sastav rastvora u kozmetici	Podjela rastvora: pravi rastvori, suspenzije, koloidni rastvori i emulzije Sastav rastvora: rastvorljiva supstanca i rastvarač
2. Razlikuje podjelu rastvora prema zasićenosti i procentnoj koncentraciji	Podjela rastvora prema zasićenosti: nezasićeni, zasićeni i prezasićeni rastvori
3. Razlikuje podjelu rastvora prema agregatnom stanju	Podjela rastvora prema agregatnom stanju: čvrsti, tečni i gasoviti rastvori
4. Izračuna potrebne podatke za pripremu rastvora određenog procentnog sastava, na zadatom primjeru	
5. Razlikuje grupe rastvora po reakciji vodene sredine	Grupe rastvora: neutralni, kiseli i bazni rastvori
6. Opiše elektrolite i načine njihove disocijacije	Načini disocijacije: elektrolitička i protolitička disocijacija

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi 1, 2, 3, 5 i 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 4 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Rastvori

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Uoči hemijsku strukturu i svojstva ugljovodonika i jedinjenja sa kiseonikom	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše klasifikaciju organskih jedinjenja prema strukturi niza ugljenikovih atoma	Klasifikacija organskih jedinjenja: alkani, alkeni i alkini
2. Opiše klasifikaciju jedinjenja sa kiseonikom	Jedinjenja sa kiseonikom: alkoholi, etri, estri, fenoli i dr.
3. Opiše fizička i hemijska svojstva ugljovodonika	Fizička svojstva: agregatno stanje, rastvorljivost i dr. Hemijska svojstva: sagorijevanje, adicija i polimerizacija
4. Objasni podjelu , strukturu, nomenklaturu i hemijske reakcije alkohola	Podjela alkohola: monohidroksilni, dihidroksilni i polihidroksilni alkoholi Hemijske reakcije alkohola: sagorijevanje, dehidratacija i oksidacija do karbonilnih jedinjenja
5. Razlikuje strukturu i nomenklaturu etara i estara	
6. Opiše podjelu i strukturu karboksilnih kiselina	Podjela karboksilnih kiselina: monokarboksilne, dikarboksilne i trikarboksilne kiseline
7. Objasni podjelu , strukturu i nomenklaturu hidroksikarboksilnih kiselina i halogen supstituisanih kiselina	Podjela hidroksikarboksilnih kiselina: mliječna, limunska, vinska, salicilna kiselina i dr.
8. Opiše podjelu , strukturu i nomenklaturu fenolnih jedinjenja	Podjela fenolnih jedinjenja: hidrohinon, rezocinon i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Ugljovodonici - Organska jedinjenja sa kiseonikom 	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje osobine i metabolizam vode i mineralnih materija	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše strukturu i ulogu vode u živim bićima	Uloga vode: apsorpciona, transportna, ekskretorna i uloga rastvarača
2. Razlikuje podjelu i značaj vodenih rastvora elektrolita	Vodeni rastvori elektrolita: unutarćelijska tečnost, vanćelijska tečnost i vaskularna tečnost
3. Objasni poremećaje u metabolizmu vode	Poremećaji u metabolizmu vode: hiperhidratacija i dehidratacija
4. Navede pufere tjelesnih tečnosti	Puferi: proteinske prirode, fosfatni i bikarbonatni
5. Navede podjelu mineralnih materija	Podjela mineralnih materija: glavni elementi, elektroliti i elementi u tragovima
6. Opiše ulogu mineralnih materija u organizmu čovjeka	Uloge mineralnih materija: održavanje acidobazne ravnoteže, uticanje na proces rasta i razvoja, učestvovanje u transportu hranljivih materija, pospješivanje rasta kose i noktiju i održavanje pigmentacije kose i kože
7. Objasni faze metabolizma mineralnih materija u organizmu čovjeka	Faze metabolizma: unošenje, adsorpcija, izlučivanje i regulacija
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Voda, elektroliti i pufferi - Metabolizam vode i mineralnih materija 	

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Uoči strukturu, osobine i metabolizam aminokiselina, proteina i enzima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše podjelu i strukturu aminokisjelina	Podjela aminokisjelina: esencijalne i neesencijalne
2. Razlikuje fizičke i hemijske osobine aminokisjelina	Hemijske osobine aminokisjelina: građenje peptidne veze, esterifikacija i neutralizacija
3. Objasni faze metabolizma i metabolizam aminokisjelina	Faze metabolizma: anabolizam (asimilacija) i katabolizam (disimilacija)
4. Navede podjelu proteina prema strukturi	Podjela proteina prema strukturi: primarna, sekundarna, tercijska i kvaterna
5. Razlikuje fizičke i hemijske osobine proteina	Hemijske osobine proteina: denaturacija, rastvorljivost, taloženje i dr.
6. Objasni metabolizam proteina u digestivnoj cijevi	
7. Navede podjelu enzima prema vrstama reakcije	
8. Razlikuje fizičke i hemijske osobine enzima	Hemijske osobine enzima: denaturacija, rastvorljivost i taloženje
9. Objasni metabolizam enzima u digestivnoj cijevi	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 9 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Aminokisjeline, proteini i enzimi - Metabolizam proteina 	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Analizira strukturu, osobine i metabolizam ugljenih hidrata i lipida	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše podjelu i strukturu ugljenih hidrata prema složenosti građe	Podjela ugljenih hidrata: monosaharidi, disaharidi, oligosaharidi i polisaharidi
2. Razlikuje fizičke i hemijske osobine ugljenih hidrata prema građi	Hemijske osobine ugljenih hidrata: redukcija, dehidratacija i građenje estara
3. Objasni metabolizam ugljenih hidrata	Metabolizam ugljenih hidrata: hidroliza i glikoliza
4. Objasni poremećaje metabolizma	Poremećaji metabolizma: hiperglikemija i hipoglikemija
5. Navede podjelu lipida prema reakciji saponifikacije	Podjela lipida prema reakciji saponifikacije: koji se saponifikuju (gliceroli, voskovi, fosfogliceridi i sfingolipidi) i ne saponifikuju (masne kiseline, steroidi, prostaglandini i terpeni)
6. Razlikuje fizičke i hemijske osobine lipida	Hemijske osobine lipida: hidrogenizacija, oksidacija i saponifikacija
7. Objasni osnovne processe u metabolizmu lipida	Procesi u metabolizmu lipida: lipogeneza i lipoliza
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Ugljeni hidrati i metabolizam ugljenih hidrata - Lipidi i metabolizam lipida 	

**Ishod 8 - Polaznik će biti sposoban da
Analizira osobine i metabolizam vitamina i hormona**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede podjelu vitamina prema rastvorljivosti	Podjela vitamina: hidrosolubilni i liposolubilni
2. Razlikuje uloge vitamina A, B, C, D i E u organizmu čovjeka	
3. Opiše poremećaje u metabolizmu vitamina	Poremećaji u metabolizmu vitamina: avitaminoza, hipovitaminoza i hipervitaminoza
4. Navede podjelu hormona prema hemijskom sastavu	Podjela hormona: oligopeptidni, proteinske strukture, derivati aminokisjelina i steroidni hormoni
5. Poveže hormone prema hemijskoj strukturi sa odgovarajućim organskim jedinjenjima, na zadatom primjeru	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 5 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vitamini
- Hormoni

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Primijenjena hemija sa biohemijom u kozmetici koncipiran je za izvođenje teorijske nastave (sa vježbama), koja je važna pretpostavka za uspješnu praksu. Ishode treba dostizati postepeno.
- Savremeni kontekst tehnološkog razvoja mijenja stavove i načine učenja polaznika, kao i uloge nastavnika/instruktora. U novoj ulozi nastavnika/instruktora, kao moderatora, savjetnika i saradnika, potrebno je koristiti raznovrsne oblike (frontalni, timski, grupni, rad u paru i individualni) i metode rada (predavanja, razgovora, demonstracije i interaktivne metode rada).
- Interaktivnost u nastavi povećava se upotrebom odabranih multimedijalnih sadržaja koji se mogu prikazati na interaktivnoj tabli, kao i upotrebom aplikacija za mobilni telefon.
- Ovaj modul omogućava polaznicima usvajanje znanja iz hemije sa biohemijom i upućuje ih na povezivanje teorije i prakse, odnosno povezivanje znanja i pojava sa kojima će se sretati u radu i životu.
- Prilikom realizacije ovog modula polaznike treba motivisati na aktivno učenje, samostalni i timski rad, sa uključivanjem svih polaznika. Značaj ovog modula se ogleda u tome što kroz teorijsku nastavu koju konstantno prate raspoloživa didaktička sredstva polaznici stiču znanja koja se mogu primijeniti na druge stručne module kao što su kozmetički preparati i kozmetički fitopreparati.
- Koristiti preporučeni udžbenik kao siguran vodič za učenje.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Stojiljković, A. Hemija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.
- Segedinac, M.; Jankov, R.; Varagić, S.; Antić, S, Hemija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2008.
- Đurđić, V. Medicinska biohemija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
3.	Grafoskop	1
4.	Slike i šeme hemijskih veza	po 1 za svaku
5.	Potrošni materijal (trake za određivanje pH vrijednosti)	po potrebi

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u govornom i pisanom obliku, pravilnim formulisanjem pojmova iz oblasti hemije i biohemije, sposobnost prepoznavanja i razlikovanja različitih tipova tekstova za pretragu, prikupljanje i procesuiranje informacija, izražavanje zaključaka na uvjerljiv način i razvijanje kritičkog mišljenja iz stručnih oblasti)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom i pisanom obliku)

- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama (razvijanje logičkog i prostornog mišljenja i donošenja zaključaka prilikom hemijskih i biohemijskih analiza, razvijanje vještine korišćenja naučnih podataka u cilju donošenja zaključaka i odluka na osnovu dokaza) i izražavanje grafikonima, dijagramima, šemama i slikama
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti hemije i biohemije, uz formiranje kritičkog stava o dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada zadataka, seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta, u skladu sa etikom; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije praktičnih vježbi i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)

3.6. KOŽA I BOLESTI KOŽE

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
29	5		34	2

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim načelima strukture i funkcije kože i kožnih adneksa, kao i promjenama koje se javljaju usljed određenih infekcija i oboljenja kože. Razvijanje sposobnosti zapažanja, analitičkog i logičkog mišljenja i zaključivanja, kao i svijesti o značaju očuvanja zdravlja.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:

1. Analizira osnovne karakteristike i strukturu kože i kožnih adneksa
2. Utvrdi funkciju i stanja kože
3. Identifikuje osnovne eflorescencije na koži
4. Analizira oboljenja lojnih i znojnih žlijezda
5. Identifikuje bolesti noktiju, kose i vlasišta
6. Identifikuje oboljenja kože i kožnih adneksa
7. Uoči poremećaje u pigmentaciji kože
8. Identifikuje poremećaje na koži koji nastaju pod dejstvom spoljašnjih faktora
9. Utvrdi kontraindikacije za određene kozmetičke procedure

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Analizira osnovne karakteristike i strukturu kože i kožnih adneksa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne makroskopske karakteristike kože	Karakteristike kože: debljina, boja, površina i reljef
2. Objasni strukturu kožnog omotača	Struktura kožnog omotača: epiderm, derm i hipoderm
3. Navede adnekse kože	Adneksi kože: lojne i znojne žlijezde, nokat i dlaka
4. Razlikuje vrste, strukturu i faze rasta dlake	Struktura dlake: korijen i stabljika Faze rasta dlake: anagena, katagena i telogena
5. Opiše strukturu i građu nokta	Struktura nokta: matriks, korijen nokta ,nokatna ploča, krevetac nokta i slobodna ivica nokta Građa nokta: stratum spinosum, stratum basale i derm
6. Razlikuje znojne i lojne žlijezda	Znojne i lojne žlijezde: ekrine i apokrine
7. Opiše karakteristike različitih tipova kože	Tipovi kože: normalna, masna, suva i mješovita
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Karakteristike i struktura kože i kožnih adneksa	

**Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da
Utvrđi funkcije i stanja kože**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede funkcije kože obrazlažući njihov značaj	Funkcija kože: zaštitna, termoregulaciona, ekskretorna, senzitivna i imunobiološka
2. Opiše moguća stanja kože	Stanja kože: dehidrirana, osjetljiva, ostarela, aknozna i dr.
3. Opiše pufersku sposobnost i pH kože	
4. Objasni pojam tonusa i turgora kože	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.

Predložene teme

- Funkcija i stanja kože

**Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da
Identifikuje osnovne eflorescencije na koži**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Razlikuje tipove eflorescencija prema načinu njihovog nastanka	Tipovi eflorescencija: primarne i sekundarne
2. Navede vrste eflorescencija prema mjestu u koži	Vrste eflorescencija: u ravni kože, iznad i ispod ravni kože
3. Opiše eflorescencije koje nastaju u ravni kože	Eflorescencije u ravni kože: crvene makule, hiperpigmentacije, hipopigmentacije i dishromične makule
4. Opiše eflorescencije koje nastaju iznad ravni kože	Eflorescencije iznad ravni kože: keratoza, papula, vezikula, bula, pustula, skvama, krusta, cista, urtika, tumor i vegetacija
5. Opiše eflorescencije koje nastaju ispod ravni kože	Eflorescencije ispod ravni kože: erozija, ragada, fisura, ulkus, fistula, atrofija, cikatriks, skleroza i absces
6. Prepozna različite vrste eflorescencija na modelu/slici	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 6 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Eflorescencije na koži

Ishod 4 – Polaznik će biti sposoban da Analizira oboljenja lojnih i znojnih žlijezda	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede najčešća oboljenja lojnih žlijezda	Oboljenja lojnih žlijezda: seboreični dermatitis, akne i rozacea
2. Uporedi različite vrste akni na koži	Vrste akni: akne vulgaris, akne konglobate, steroidne akne i dr.
3. Navede vrste eflorescencija kod akni	Vrste eflorescencija kod akni: komedoni, papule, papulopustule, lojne ciste, pustule, nodusi, abscesi i ožiljci
4. Objasni najčešća oboljenja znojnih žlijezda	Oboljenja znojnih žlijezda: anhidroza, hipohidroza i hiperhidroza
5. Prepozna najčešća oboljenja znojnih žlijezda, na modelu/slici	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 5 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Oboljenja lojnih i znojnih žlijezda	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje bolesti noktiju, kose i vlasišta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni promjene u morfološkoj strukturi nokta	Promjene u morfološkoj strukturi nokta: promjene na nokatnoj ploči nastale grickanjem, krtost i lomljivost, atrofija nokta, povećana savitljivost nokatne ploče i trauma nokatne ploče
2. Objasni promjene noktiju u različitim dermatološkim oboljenjima	Dermatoška oboljenja: onychomycosis, psoriasis vulgaris, eczema i erythrodermia, tumori nokatne ploče
3. Navede vrste alopecija prema trajanju i načinu nastanka	Vrste alopecija prema trajanju: prolazne i trajne Vrste alopecija prema načinu nastanka: ožiljne i neožiljne
4. Opiše ožiljne i neožiljne alopecije	Ožiljne alopecije: alopecia atrophicans i traciona alopecija Neožiljne alopecije: alopecia areata, alopecia androgenetica i alopecia climacterica
5. Navede najčešće uzroke alopecije	Uzroci alopecije: nasledni faktori, hormonski poremećaji, infekcije kose i vlasišta i stres
6. Definiše hipertrioze i hirutizam	
7. Razlikuje tipove hipertrioze	Tipovi hipertrioze: gornji, donji i prednji tip
8. Prepozna promjene u morfološkoj strukturi nokta, na modelu/slici	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 8 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Bolesti noktiju - Bolesti kose i vlasišta 	

**Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da
Identifikuje oboljenja kože i kožnih adneksa**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede vrste oboljenja kože i kožnih adneksa	Vrste oboljenja: bakterijska, parazitarne, gljivična i virusna oboljenja
2. Opiše različite vrste bakterijskih oboljenja koje se mogu javiti na koži	Vrste bakterijskih oboljenja: impetigo, folliculitis, celulitits, erizipel, furunculus i carbunculus
3. Opiše najčešće vrste virusnih oboljenja na koži	Vrste virusnih oboljenja: herpes simplex, herpes genitalis, herpes zoster i verrucae
4. Objasni karakteristike različitih vrsta virusnih bradavica koji se mogu javiti na koži	Vrste virusnih bradavica: papilomi, verrucae planae, verrucae vulgaris, kondilomi i verrucae plantares
5. Opiše najčešća gljivična oboljenja kože i kožnih adneksa	Gljivična oboljenja kože i kožnih adneksa: dermatomycosis, pityriasis versicolor, candidiasis i onychomycosis
6. Prepozna bakterijske, virusne i gljivična oboljenja, na modelu/slici	
7. Objasni karakteristike različitih vrsta parazitarnih dermatoza	Parazitarnе dermatoze: scabies i pediculosis
8. Prepozna parazitarnе dermatoze, na modelu/slici	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi 1, 2, 3, 4, 5 i 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 6 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Bakterijske, virusne i gljivična oboljenja kože
- Oboljenja izazvana životinjskim parazitima

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Uoči poremećaje u pigmentaciji kože	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede poremećaje u pigmentaciji kože	Poremećaji u pigmentaciji kože: hiperpigmentacije i depigmentacije
2. Opiše različite vrste hiperpigmentacija na koži	Vrste hiperpigmentacija: hloazma i efelide i solarni lentigo
3. Opiše najčešće vrste depigmentacija na koži	Vrste depigmentacije: vitiligo i albinizam
4. Objasni značaj zaštite od prirodnih i vještačkih izvora svjetlosnih zraka kod poremećaja pigmentacije	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Poremećaji u pigmentaciji kože	

Ishod 8 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje poremećaje na koži koji nastaju pod dejstvom spoljašnjih faktora	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede faktore koji dovode do oštećenja kože	Faktori: fizički, mehanički, hemijski i biološki
2. Opiše oštećenja kože koja su nastala kao posljedica dejstva mehaničkih faktora	Posljedice dejstva mehaničkih faktora: kurje oko, žulj i dr.
3. Opiše oštećenja kože nastala usljed toplote i hladnoće	Oštećenja kože nastala usljed toplote i hladnoće: opekotine i smrzotine
4. Razlikuje rane i kasne posljedice UV zračenja	Rane posljedice: eritem, pigmentacija Kasne posljedice: solarna keratoza, solarna atrofija, melanom i mladeži i fotostarenje
5. Objasni karakteristike i podjelu fotodermatoza	Podjela fotodermatoza: solarni dermatitis, fototoksični dermatitis i fotoalergijski kontaktni dermatitis
6. Opiše alergijski i kontaktni dermatitis	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Dermatoze izazvane spoljašnjim faktorima	

Ishod 9 - Polaznik će biti sposoban da Utvrđi kontraindikacije za određene kozmetičke procedure	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede promjene na koži , koje su kontraindikovane za određene kozmetičke procedure	Promjene na koži: ožiljci, fleke, prošireni kapilari, proširene vene, mladeži i hirzutizam
2. Uoči poremećaje u cirkulaciji donjih ekstremiteta	Poremećaji: dijabetičko stopalo i ulcus cruris
3. Razlikuje normalne promjene na koži od tumorskih promjena	Tumorske promjene: angiomi, bazaliomi, epitelomi i melanomi
4. Objasni ABCDE (Asymmetry, Border, Color, Diameter, Evolution) pravila u prepoznavanju melanoma	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Melanom - Poremećaji u cirkulaciji donjih ekstremiteta 	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Koža i bolesti kože je tako koncipiran da polaznicima omogućava sticanje teorijskih znanja (sa vježbama) iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula polaznike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad.
- Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem, uz primjenu savremenih nastavnih metoda i sredstava. Sadržaj i način izlaganja treba prilagoditi nivou predznanja polaznika iz ove oblasti i srodnih disciplina. Preporučuje se upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Konstatinović S.; Martinović N., Dermatologija sa negom, Zavod za udžbenike, Beograd, 2013.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
3.	Grafoskop	1
4.	Dermatološki atlas	1

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti anatomije, fiziologije i dermatologije) izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti dermatologije, prilikom korišćenja latinskih izraza i istraživanja na internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje logičnog načina razmišljanja i donošenja zaključka prilikom analize određenih stanja kože, korišćenje slika i modela prilikom donošenja analize rezultata zasnovanih na dokazima i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti dermatologije, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnike istraživanja, sistematizovanja vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanje novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanje

- tuđeg integriteta, u skladu sa etikom; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije vježbi i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
  - Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje ekološke svijesti i odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini primjenom odgovarajućih kozmetičkih preparata u praktičnom radu, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)

3.7. KOZMETIČKI PREPARATI**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
20	6	/	26	1

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa kozmetičkim preparatima za ličnu higijenu i njegu kože lica, za zaštitu kože od sunčevog zračenja, za njegu kože ruku i stopala i dekoraciju noktiju, kao i preparatima za njegu kože muškaraca i djece. Osposobljavanje za prepoznavanje sastojaka kozmetičkih preparata. Razvijanje analitičkog i logičkog mišljenja, sistematičnosti, preciznosti i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Identifikuje kozmetičke preparate za ličnu higijenu
2. Analizira kozmetičke preparate za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea*
3. Analizira kozmetičke preparate za njegu kože lica, vrata i dekoltea*
4. Vrednuje značaj kozmetičkih preparata za zaštitu kože od sunčevog zračenja
5. Identifikuje kozmetičke maske za njegu kože lica, vrata i dekoltea*
6. Identifikuje kozmetičke preparate za njegu i dekoraciju noktiju
7. Utvrdi ulogu kozmetičkih preparata za njegu kože ruku i stopala
8. Identifikuje kozmetičke preparate za njegu kože muškaraca
9. Identifikuje kozmetičke preparate za njegu kože djece

* Označene ishode učenja treba realizovati na informativnom nivou

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje kozmetičke preparate za ličnu higijenu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede kozmetičke preparate koji se koriste za ličnu higijenu	Kozmetički preparati: sapuni, šamponi, kupke, preparati za tuširanje, antiperspiransi, dezodoransi, paste za zube i vode za usta
2. Opiše sastav i namjenu različitih vrsta preparata koji se koriste za ličnu higijenu	Vrste preparata: sapuni, šamponi, kupke i preparati za tuširanje Namjena: uklanjanje nečistoća sa kože i kose, omekšavanje vode, omekšavanje keratina kože i dr. Sastav: biljna i životinjska ulja i masti, baze, soli, PAM-ovi, ugušćivači, vitamini, biljni ekstrakti i dr.
3. Opiše sastav i dejstvo antiperspiranasa i dezodoranasa	Sastav: jedinjenje aluminijuma i cirkonijuma, antibakterijske supstance, podloge i dr. Dejstvo: antiperspirantno i antibakterijsko
4. Opiše namjenu i sastav pasti za zube i vode za ispiranje usne duplje	Namjena: uklanjanje ostataka hrane i drugih naslaga sa zuba i usne duplje, sprečavanje stvaranja naslaga na zubima, sprečavanje nastanka karijesa, osvježavanje usne duplje i daha i dr. Sastav: abrazivi, ugušćivači, humektansi, supstance protiv karijesa, supstance protiv kamenca, arome, zaslađivači, alkoholi, etarska ulja, adstrigensi, antiseptici i dr.
5. Razlikuje supstance u formulacijama kozmetičkih preparata koji se koriste za ličnu higijenu	
6. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe kozmetičkih preparata koji se koriste za ličnu higijenu	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijske reakcije i dr.
7. Navede kriterijume za odabir preparata koji se koriste za liču higijenu	
8. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za ličnu higijenu	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
9. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za održavanje lične higijene, na zadanom primjeru	
10. Pokaže način izrade odabranih kozmetičkih preparata koji se koriste za ličnu higijenu, na zadanom primjeru	

**Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da
Identifikuje kozmetičke preparate za ličnu higijenu**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 9 i 10 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Preparati za ličnu higijenu	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Analizira kozmetičke preparate za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede različite kozmetičke preparate koji se koriste za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	Kozmetički preparati: kreme, mlijeka, gelovi, micelarne vode, pilinzi i dr.
2. Opiše sastav i namjena različitih vrsta preparata za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	Vrste preparata: neemulzione i emulzione kreme, mlijeka, vodeno-alkoholni losioni, gelovi, pjene, ulja, micelarne vode, kreme i gelovi za piling Namjena: uklanjanje šminke i nečistoća sa kože lica, vrata i dekoltea, uklanjanje viška sebuma sa kože lica i regulisanje sekrecije lojnih žlijezda Sastav: mineralna ulja masti i voskovi, biljna i životinjska ulja, masti i voskovi, humektansi, ovlaživači, površinski aktivne materije (PAM), sredstva za geliranje, antiseptici, abrazivne čestice i dr.
3. Razlikuje supstance u formulacijama preparata koji se koriste za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	
4. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe preparata za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitis i dr.
5. Navede kriterijume za odabir preparata koji se koriste za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	Kriterijumi za odabir: tip i stanje kože, starosno doba i dr.
6. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	Uslovi čuvanja i održavanja: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
7. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea, na zadatom primjeru	
8. Pokaže načine izrade odabranih vrsta preparata za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetički preparati za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Analizira kozmetičke preparate za njegu kože lica, vrata i dekoltea	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede različite kozmetičke preparate koji se koriste za njegu kože lica, vrata i dekoltea	Kozmetički preparati: losioni, tonici, gelovi, ulja, serumi i kreme
2. Opiše sastav, dejstvo i namjenu različitih vrsta losiona i tonika koji se koriste za njegu kože lica, vrata i dekoltea	Vrste losiona i tonika: losioni (vodeni, vodeno-alkoholni, emulgovani), tonici (vodeni, vodeno-alkoholni) Sastav: alkoholi, humektansi, biljni ekstrakti, antiseptici, keratolitici, etarska ulja, korektori pH, hidrofilni i lipofilni emolijensi, ugušćivači, ulja (biljna, životinjska i mineralna), masti i dr. Dejstvo: emolijentno, adstrigentno, antiinflamatorno, tonizirajuće i dr. Namjene: hidratacija kože, ublažavanje crvenila, poboljšanje cirkulacije i dr.
3. Opiše sastav, dejstvo i namjenu različitih vrsta gelova i ulja koji se koriste za njegu kože lica, vrata i dekoltea	Vrste gelova i ulja: gelovi (hidrogelovi i uljani), ulja (vitaminska i hidrofilna) Sastav: sredstva za geliranje, biljni ekstrakti, hidrofilni emolijensi, vitamini, lipofilni emolijensi i dr. Dejstvo: emolijentno, antiinflamatorno, biostimulativno i dr. Namjena: hidratacija kože, regeneracija kože, ublažavanje crvenila i dr.
4. Opiše sastav, dejstvo i namjenu različitih vrsta seruma i krema koji se koriste za njegu kože lica, vrata i dekoltea	Vrste seruma i krema: serumi za hidrataciju, regeneraciju i seoregulaciju kože lica, kreme za dan, kreme za noć i hidratne kreme Sastav: lipofilni i hidrofilni emolijensi, biljni ekstrakti, vitamini, protivupalne supstance, proteini, UV filtri i dr. Dejstvo: emolijentno, antiinflamatorno, biostimulativno i dr. Namjena: hidratacija kože, regeneracija kože i dr.
5. Razlikuje supstance u formulacijama različitih vrsta preparata koji se koriste za njegu kože lica	
6. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe kozmetičkih preparata za njegu kože lica	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitis i dr.
7. Navede kriterijume za odabir kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože	Kriterijumi za odabir: tip i stanje kože, starosno doba i dr.

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Analizira kozmetičke preparate za njegu kože lica, vrata i dekoltea	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
8. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za čišćenje kože lica, vrata i dekoltea	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
9. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za njegu kože lica, na zadatom primjeru	
10. Pokaže načine izrade odabranih kozmetičkih preparata za njegu kože lica, vrata i dekoltea, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 9 i 10 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetički preparati za njegu kože lica, vrata i dekoltea	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Vrednuje značaj kozmetičkih preparata za zaštitu kože od sunčevog zračenja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede podjelu sunčevih zraka	Podjela sunčevih zraka: UV (UVA, UVB i UVC), IC i vidljivi zraci
2. Navede pozitivna i negativna dejstva sunčevih zraka	Pozitivna dejstva sunčevih zraka: stvaranje D vitamina, djelovanje na vegetativni nervni sistem, poboljšanje cirkulacije i dr. Negativna dejstva sunčevih zraka: sunčanica, melanom, opekotine, hiperpigmentacija, prošireni kapilari, prijevremeno starenje kože i dr.
3. Navede različite kozmetičke preparate koji se koriste za zaštitu od sunčevog zračenja	Kozmetički preparati: kreme, losioni, ulja i dr.
4. Opiše namjenu i sastav kozmetičkih preparata koji se koriste za zaštitu od sunčevog zračenja	Namjena: zaštita kože od dejstva sunčevih zraka, usporavanje starenja kože, sprečavanje nastanka pigmentacija i dr. Sastav: hidrofilni i lipofilni emolijensi, fizički blokatori, UV-A, UV-B filtri, emulgatori, vitamini, antioksidansi i dr.
5. Razlikuje supstance u formulacijama kozmetičkih preparata koji se koriste za zaštitu od sunčevog zračenja	
6. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe preprata za zaštitu od sunčevog zračenja	Neželjene reakcije: fotoalergijske i fototoksične
7. Navede kriterijume za odabir kozmetičkih preparata koji se koriste za zaštitu od sunčevog zračenja	Kriterijumi za odabir: fototip kože, tip i stanje kože, dio tijela koji se izlaže sunčevim zracima (lice, vrat, dekolte, tijelo), starosno doba (djeca, odrasli) i dr.
8. Opiše uslove čuvanja i upotrebe kozmetičkih preparata koji se koriste za zaštitu od sunčevog zračenja	Uslovi čuvanja i upotrebe : čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
9. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za zaštitu od sunčevog zračenja, na zadatom primjeru	
10. Pokaže način izrade odabranih kozmetičkih preparata za zaštitu od sunčevog zračenja, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 9 i 10 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	

<p>Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Vrednuje značaj kozmetičkih preparata za zaštitu kože od sunčevog zračenja</p>	
<p>Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:</p>	<p>Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)</p>
<p>Predložene teme</p>	
<p>- Kozmetički preparati za zaštitu od sunčevog zračenja</p>	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje kozmetičke maske za njegu kože lica, vrata i dekoltea	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede različite oblike kozmetičkih maski koje se koriste za njegu kože lica, vrata i dekoltea	Oblici kozmetičkih maski: suspenzije, emulzije, gelovi, peel-off i dr.
2. Opiše sastav, dejstvo i namjenu različitih vrsta maski koje se koriste za njegu kože lica, vrata i dekoltea	Vrste maski: adsorbentne, adstrigentne, emolijentne, za ublažavanje crvenila kože, regenerativne i dr. Sastav: silicijumova jedinjenja, karbonati, cinkoksid, adstrigensi, lipofilni i hidrofilni emolijensi, vitamini, proteini, protivupalne supstance i dr. Dejstvo: adsorbentno, adstrigentno, emolijentno, antiinflamotorno, biostimulativno i dr. Namjena: adsorbovanje sebuma, skupljanje pora, hidratacija, ublažavanje bora, ublažavanje crvenila i dr.
3. Razlikuje supstance u formulacijama kozmetičkih maski za njegu kože lica, vrata i dekoltea	
4. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe kozmetičkih maski za njegu lica, vrata i dekoltea	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitis i dr.
5. Navede kriterijume za odabir kozmetičkih maski koje se koriste za njegu lica, vrata i dekoltea	Kriterijumi za odabir: tip i stanje kože, starosno doba i dr.
6. Opiše uslove čuvanja i upotrebe kozmetičkih maski koje se koriste za njegu lica, vrata i dekoltea	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
7. Prepozna sastojke sa deklaracije kozmetičkih maski koje se koriste za njegu lica, vrata i dekoltea, na zadatom primjeru	
8. Pokaže način izrade kozmetičkih maski za njegu lica, vrata i dekoltea, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetičke maske za njegu lica, vrata i dekoltea	

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje kozmetičke preparate za njegu i dekoraciju noktiju	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede različite kozmetičke preparate za njegu i dekoraciju noktiju	Kozmetički preparati: za omekšavanje pokožice nokta, podloge (<i>Base coat</i>) prije lakiranja, završni premazi (<i>Top coat</i>), lakovi za nokte, odstranjivači lakova za nokte, preparati za jačanje nokatne ploče i dr.
2. Opiše namjenu i sastav različitih kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu i dekoraciju noktiju	Namjena: sprečavanje kontakta obojenog laka sa noktom, produžavanje trajnosti laka, dekoracija noktiju i dr. Sastav: filmogene supstance, smole, rastvarači, razređivači, boje, pigmenti, perl pigmenti, baze, humektansi, prirodna i sintetička ulja i dr.
3. Razlikuje supstance u formulacijama kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu i dekoraciju noktiju	
4. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe preparata koji se koriste za njegu i dekoraciju noktiju	Neželjene reakcije: listanje i lomljivost nokatne ploče, alergijske reakcije i dr.
5. Navede kriterijume za odabir kozmetičkih preparata za njegu i dekoraciju noktiju	Kriterijumi za odabir: stanje noktne ploče, stanje pokožice nokta, oblik i dužina nokatne ploče, lični ukus i dr.
6. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za njegu i dekoraciju noktiju	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
7. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za njegu i dekoraciju noktiju, na zadanom primjeru	
8. Pokaže način izrade odabranih preparata za njegu noktiju, na zadanom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetički preparati za njegu i dekoraciju noktiju	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Utvrđi ulogu kozmetičkih preparata za njegu kože ruku i stopala	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede kozmetičke preparate koji se koriste za njegu kože ruku i stopala	Kozmetički preparati: kreme za ruke i stopala, losioni, pilinzi, kupke za stopala i puderi za stopala
2. Opiše sastav, dejstvo i namjenu kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu ruku i stopala	Sastav: lipofilni i hidrofilni emolijensi, proteini, vitamini, biljni ekstrakti, soli, silicijumova jedinjenja, jedinjenja aluminijuma, antiseptici i dr. Dejstvo: emolijentno, eksfolijantno, antiperspirantno, fungistatično, zaštitno, bakteriostatično i dr. Namjena: hidratacija, sprečavanje prekomjernog znojenja, sprečavanje infekcija, ujednačavanje boje kože, uklanjanje odumrlih ćelija sa površine kože i dr.
3. Razlikuje supstance u formulacijama kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu ruku i stopala	
4. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe kozmetičkih preparata za njegu ruku i stopala	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitis
5. Navede kriterijume za odabir preparata za njegu ruku i stopala	Kriterijumi za odabir: stanje kože ruku i stanje kože stopala
6. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za njegu ruku i stopala	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
7. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za njegu ruku i stopala, na zadatom primjeru	
8. Pokaže načine izrade odabranih kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu ruku i stopala, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetički preparati za njegu ruku i stopala	

Ishod 8 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje kozmetičke preparate za njegu kože muškaraca	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede različite kozmetičke preparate koji se koriste za njegu kože muškaraca	Kozmetički preparati: preparati za brijanje, preparati za njegu poslije brijanja i preparati za njegu kože lica
2. Opiše namjenu, sastav i dejstvo različitih vrsta kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože muškaraca	Vrste: kreme, pjene i losioni za brijanje, vodeno-alkoholni losioni za njegu, emulgovani losioni za njegu, kreme za njegu i dr. Namjena: ublažavanje iritacija, regulisanje pH kože, hidratacija kože, regeneracija kože i dr. Sastav: lipofilni i hidrofilni emolijensi, emulgatori, baze, adstrigensi, antiseptici i dr. Dejstvo: antiseptično, emolijentno, antinflamatorno i dr.
3. Razlikuje supstance u formulacijama kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože muškaraca	
4. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože muškaraca	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitis
5. Navede kriterijume za odabir kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože muškaraca	Kriterijumi za odabir: tip i stanje kože, starosno doba i dr.
6. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za njegu kože muškaraca	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
7. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za njegu kože muškaraca, na zadatom primjeru	
8. Pokaže načine izrade odabranih kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože muškaraca, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetički preparati za muškarce	

Ishod 9 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje kozmetičke preparate za njegu kože djece	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede različite kozmetičke preparate koji se koriste za njegu kože djece	Kozmetički preparati: preparati za održavanje lične higijene, preparati za njegu i zaštitu kože
2. Opiše dejstvo, sastav i namjenu različitih vrsta kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože djece	Vrste: sapuni, šamponi, kupke, ulja, kreme i puderi Dejstvo: antiinflamatorno, antiseptično, emolijentno, i dr. Sastav: PAM, hidrofilni i lipofilni emolijensi, protivupalne supstance, adsorbensi, antiseptici i dr. Namjena: sprečavanje infekcija kože, hidratacija kože, sprečavanje trenja kože, premašćivanje kože i dr.
3. Razlikuje supstance u formulacijama kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože djece	
4. Navede moguće neželjene reakcije nakon upotrebe kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože djece	Neželjene reakcije: iritacije, kontaktni dermatitis, kontaktni alergijski dermatitis i dr.
5. Navede kriterijume za odabir kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože djece	Kriterijum za odabir: stanje kože i uzrast
6. Opiše uslove čuvanja i upotrebe preparata koji se koriste za njegu kože djece	Uslovi čuvanja i upotrebe: čuvanje na suvom i tamnom mjestu, na odgovarajućoj temperaturi i do isteka roka upotrebe
7. Prepozna sastojke sa deklaracije preparata koji se koriste za njegu kože djece, na zadatom primjeru	
8. Pokaže načine izrade odabranih kozmetičkih preparata koji se koriste za njegu kože djece, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Preparati za djecu	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Kozmetički preparati je tako koncipiran da polaznicima omogućava savremeno sticanje teorijskih znanja (sa vježbama) koja su važna pretpostavka za uspješnu praksu iz ove oblasti. Ishode treba dostizati postepeno.
- U novoj ulozi nastavnika/instruktor, kao moderatora, savjetnika i saradnika, potrebno je koristiti raznovrsne oblike (frontalni, timski, grupni, rad u paru i individualni) i metode rada (predavanja, razgovora, demonstracije i interaktivne metode rada).
- Nastavu treba realizovati u kabinetu i djelimično u laboratoriji. Kabinet i laboratorija trebaju da budu opremljeni preporučenim materijalnim uslovima i da pruža uslove za bezbjedan rad polaznika.
- Ovaj modul omogućava polaznicima usvajanje znanja o kozmetičkim preparatima i upućuje ih na povezivanje teorije i prakse, odnosno povezivanje znanja i pojava sa kojima će se sretati u radu i životu.
- Prilikom realizacije ovog modula polaznike treba motivisati na aktivno učenje, samostalni i timski rad, sa uključivanjem svih polaznika.
- Potrebno je prihvatiti individualne razlike polaznika, podsticati stručnost i izazov, promovisati samoposmatranje i odgovornost i prihvatiti stav da se razvoj novih sposobnosti nastavlja kroz cjeloživotno učenje.
- Ishode učenja 2, 3 i 5 treba realizovati na informativnom nivou.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Mazić S.; Nidžović Ž, Kozmetologija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.
- Čajkovac M. Kozmetologija, Naklada Slap, Zagreb, 2000.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
3.	Tehnička vaga	1
4.	Vodeno kupatilo	1
5.	Laboratorijsko posuđe i pribor	po potrebi
6.	Kozmetičke sirovine	po potrebi

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, pravilnim formulisanjem pojmova iz oblasti Kozmetički preparati. Sposobnost prepoznavanja i razlikovanja različitih tipova tekstova za pretragu i poštovanja pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba osnova međunarodno prihvaćene stručne terminologije na latinskom jeziku, kao i razumjevanje stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti Kozmetički preparati)

u usmenom i pisanom obliku, prilikom istraživanja na internetu, korišćenje literature na engleskom jeziku , kao i za razvijanje interesovanja za jezike i međukulturnu komunikaciju)

- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije iz oblasti nauke i tehnologije (razvijanje logičkog mišljenja, donošenja zaključaka prilikom analize kozmetičkih preparata, razvijanje vještine korišćenja naučnih podataka u cilju donošenja zaključaka i odluka na osnovu dokaza)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacione tehnologije u cilju pretraživanja, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti kozmetologije, uz formiranja kritičkog stava o dostupnim informacijama i prepoznavanje relevantnih stručnih tekstova i video zapisa. Upotreba interneta za izradu prezentacija na zadatu temu, korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanje pravila bezbjednosti i etike
- Učiti kako učiti (podsticanje polaznika na korišćenje što većeg broja čula u procesu saznavanja, na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja i životnog iskustva; razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja, tolerancije prema različitim stavovima, kulture, dijaloga, poštovanja tuđeg integriteta, odgovornosti i osjećaja empatije; podsticanje timskog rada tokom nastave, u cilju konstruktivne komunikacije i interesovanja za interkulturalnu komunikaciju)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno i u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustva i emocija u domenu različitih kultura, uključujući modernu kulturu, koje se mogu prenjeti na profesionalni nivo; poštovanje različitosti i kulturne ekspresije, pozitivan odnos prema umjetnosti i kultivisanje estetskih kapaciteta, etički odnos)

3.8. UVOD U MASAŽU

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
6		30	36	2

2. Cilj modula:

- Sticanje funkcionalnih znanja o vježbama disanja, procesu relaksacije, osnovama masaže, masažnim hvatovima i međuhvatovima. Osposobljavanje za samostalnu primjenu relaksacije i pojedinačnih masažnih hvatova i međuhvatova, u cilju izvođenja masaže. Razvijanje pozitivnog odnosa prema drugima, vještine prezentovanja, planiranja, kreiranja, marljivosti, sposobnosti upravljanja vremenom, sposobnosti za timski rad.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:

1. Primijeni vježbe disanja i relaksaciju u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja
2. Identifikuje karakteristike različitih vrsta masaža
3. Identifikuje karakteristike kozmetoterapijske masaže
4. Izvrši pripremne aktivnosti za izvođenje masaže
5. Izvede masažne hvatove
6. Izvede masažne međuhvatove
7. Poveže masažne hvatove i međuhvatove

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni vježbe disanja i relaksaciju u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni ulogu disanja u procesu relaksacije	
2. Opiše položaje za izvođenje vježbi disanja u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja	Položaji: stojeći, sjedeći, ležeći na leđima, turski sjed i dr.
3. Objasni vrste disanja koje se koriste u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja	Vrste disanja: duboko, sporo, grudno, trbušno, gornje i donje rebarno i dr.
4. Demonstrira vježbe disanja u različitim položajima, na zadatom modelu	
5. Objasni značaj i dejstvo relaksacije u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja	
6. Opiše uslove za uspješno izvođenje procesa relaksacije u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja	Uslovi: uslovi vezani za klijenta (oslobađanje viška odjeće, zauzimanje adekvatnog položaja, proces relaksacije pratiti u budnom stanju i dr.), umješnost kozmetičara (odgovarajuća gestikulacija, umjerena boja glasa, saradnja kozmetičara i klijenta i dr.), uslovi vezani za prostor (poluzatamnjena i zvučno izolovana prostorija, adekvatna podloga za izvođenje procesa relaksacije, odgovarajući spoljašnji mikroklimatski uslovi okruženje bez nepotrebnih stimulusa i dr.)
7. Navede podjelu relaksacije u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja	Podjela relaksacije: totalna, lokalna i progresivna mišićna relaksacija
8. Objasni razliku između totalne, lokalne i progresivne relaksacije u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja	
9. Demonstrira totalnu, lokalnu i progresivnu mišićnu relaksaciju u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 5, 6, 7 i 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi od 4 i 9 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Vježbe disanja - Relaksacija 	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje karakteristike različitih vrsta masaža	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede različite vrste masaža	Vrste masaža: manuelna, vibraciona, refleksna, podvodna, ultrazvučna, infrazvučna i masaža sa kombinovanim pritiskom
2. Objasni podjelu manuelne masaže	Podjelu manuelne masaže: medicinska (terapijska), sportska i higijensko – kozmetička
3. Objasni indikacije i kontraindikacije za manuelnu masažu	Indikacije za manuelnu masažu: stanja na polju traumatologije, neurologije i reumatologije Kontraindikacije za manuelnu masažu: zapaljenska stanja, krvarenja i sklonosti ka krvarenju, maligniteti, infektivna oboljenja, febrilna stanja i dr.
4. Navede kontraindikovana područja za primjenu manuelne masaže	Kontraindikovana područja: koštane prominencije, hloidna kost, predio grkljana i dr.
5. Navede trajanje i broj sesija manuelne masaže	Trajanje i broj sesija manuelne masaže: lice 10 min., grudni koš 15 min., abdomen i GE 15 min; leđa 20 min; DE 15 min i opšta masaža 45-60 min
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Osnove masaže	

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje karakteristike kozmetoterapijske masaže	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše razliku između opšte i parcijalne kozmetoterapijske masaže	Parcijalna kozmetoterapijska masaža: masaža glave, lica, vrata i dekoltea, abdomena, leđa, gornjih ekstremiteta i donjih ekstremiteta
2. Objasni karakteristike i dejstvo kozmetoterapijske masaže na kožu	Dejstvo kozmetoterapijske masaže na kožu: mehaničko i refleksno
3. Objasni dejstvo kozmetoterapijske masaže na lokomotorni sistem	Dejstvo kozmetoterapijske masaže na lokomotorni sistem: mehaničko i refleksno
4. Objasni dejstvo kozmetoterapijske masaže na kardio vaskularni i limfni sistem	Dejstvo kozmetoterapijske masaže na kardio vaskularni i limfni sistem: mehaničko i refleksno
5. Objasni dejstvo kozmetoterapijske masaže na nervni sistem	Dejstvo kozmetoterapijske masaže na nervni sistem: facilitatorno i inhibitorno
6. Objasni dejstvo kozmetoterapijske masaže na respiratorni sistem	Dejstvo kozmetoterapijske masaže na respiratorni sistem: djelovanje na eventualno prisustvo bronhijalnog sekreta i način disanja
7. Objasni dejstvo kozmetoterapijske masaže na digestivni sistem	Dejstvo kozmetoterapijske masaže na digestivni sistem: djelovanje na peristaltiku crijeva, sekreciju želučanih sokova i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Karakteristike kozmetoterapijske masaže	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da izvrši pripremne aktivnosti za izvođenje masaže	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pripremne aktivnosti klijenta za izvođenje masaže	Pripremne aktivnosti klijenta: oslobađanje viška odjeće i nakita, zauzimanje udobnog položaja, pravilno pokrivanje klijenta i dr.
2. Opiše pravilan položaj kozmetičara i klijenta za izvođenje masaže	Pravilan položaj kozmetičara: stojeći i sjedeći Pravilan položaj klijenta: srednji fiziološki položaj klijenta na leđima i stomaku
3. Demonstrira srednji fiziološki položaj klijenta na leđima i stomaku, na zadanom modelu	
4. Opiše položaje klijenta za masažu pojedinih dijelova tijela	Položaji klijenta za masažu pojedinih dijelova tijela: ležeći položaj na leđima, ležeći položaj na stomaku i sjedeći položaj
5. Demonstrira položaje kozmetičara i klijenta za masažu pojedinih dijelova tijela na, zadanom modelu	
6. Objasni kriterijume za odabir masažnih sredstava	Masažna sredstva: kreme, ulja i dr.
7. Opiše postupak pravilnog nanošenja i uklanjanja masažnih sredstava	Postupak pravilnog nanošenja masažnih sredstava: odabir adekvatne količine masažnog sredstva, postupak nanošenja sredstva na ruke kozmetičara, postupak pravilne raspodjele masažnog sredstva na predio koji se tretira i dr. Uklanjanje masažnog sredstva: adekvatno uklanjanje masažnog sredstva sa kože klijenta posredstvom adekvatnog pribora
8. Demonstrira postupak nanošenja i uklanjanja masažnih sredstava, na zadanom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 4, 6 i 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 3, 5 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Pravilan položaj kozmetičara i klijenta - Masažna sredstva 	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Izvede masažne hvatove	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni metodiku izvođenja masažnih hvatova	Masažni hvatovi: glađenje, trljanje, gnječenje, lupkanje i vibracije
2. Opiše postupak izvođenja masažnih hvatova	Postupak izvođenja masažnih hvatova: smjer izvođenja, intezitet, broj pokreta i dr.
3. Objasni dejstvo pojedinih masažnih hvatova	Dejstvo pojedinih masažnih hvatova: mehaničko, refleksno, facilitatorno i inhibitorno dejstvo
4. Demonstrira postupak izvođenja različitih masažnih hvatova, na zadatak modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 3 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 4 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Masažni hvatovi	

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Izvede masažne međuhvatove	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni metodiku izvođenja masažnih međuhvatova	Masažni međuhvatovi: peglanje, češljanje, valjanje, štipkanje, istezanje tkiva i rastresanje
2. Opiše postupak izvođenja masažnih međuhvatova	Postupak izvođenja masažnih međuhvatova: smjer izvođenja, intenzitet, broj pokreta i dr.
3. Objasni dejstvo pojedinih masažnih međuhvatova	Dejstvo pojedinih masažnih međuhvatova: mehaničko, refleksno, facilitatorno i inhibitorno
4. Demonstrira postupak izvođenja različitih masažnih međuhvatova, na zadatak modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 3 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 4 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Masažni međuhvatovi	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Poveže masažne hvatove i međuhvatove	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše redosljed primjene masažnih hvatova i međuhvatova	Redosljed primjene masažnih hvatova i međuhvatova: primjena glađenja, peglanja, istežanja tkiva, trljanja, gnječenja, valjanja, lupkanja, čupkanja, vibracije i rastresanja
2. Navede broj pokreta prilikom izvođenja masažnih hvatova i međuhvatova	Broj pokreta: glađenje 10-15 pok/min; lupkanje 120-180 pok/min; vibracije 8-12 pok/min i dr.
3. Objasni smjer i intenzitet izvođenja masažnih hvatova i međuhvatova	Smjer i intenzitet izvođenja: centripetalan smjer, razlika u intenzitetu primjene kod površinskog i dubokog glađenja, trljanja, gnječenja, intenzitet kod stabilnih i labilnih vibracija i dr.
4. Navede trajanje pojedinih masažnih hvatova i međuhvatova	
5. Demonstrira postupak povezivanja masažnih hvatova i međuhvatova, na zadanom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 5 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Povezivanje masažnih hvatova i međuhvatova	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Uvod u masažu je tako koncipiran da polaznicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula polaznika treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelom grupom, uz primjenu savremenih nastavnih metoda i sredstava. Sadržaj i način izlaganja treba prilagoditi nivou predznanja polaznika iz ove oblasti i srodnih disciplina.
- Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelom grupom, uz primjenu nastavnih metoda rada (predavanja, razgovora, demonstracije i interaktivne metode rada). U cilju dostizanja ishoda učenja iz oblasti osnovi masaže, potrebno je koristiti što više očiglednih sredstava, posmatrati slike, crteže, fotografije i video prikaze iz prakse. U savremenoj nastavi, nastavnik/instruktor je u ulozi moderatora, planera, organizatora, istraživača i saradnika. Nastava treba da bude aktivna kroz angažovanje svih polaznika. U toku nastave, potrebno je održati pažnju polaznika, podsticati njihove misaone procese, inovativnost i kreativnost.
- Praktični dio nastave treba realizovati u kabinetu za praktičnu nastavu/kozmetičkom salonu koji su opremljeni preporučenim materijalnim uslovima. Praktični dio nastave treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki polaznik samostalno demonstrira zadatu masažu. Nastavnik/instruktor treba da podstiče polaznike da sami dolaze do zaključaka prilikom izvođenja masaže, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- Značaj ovog modula se ogleda u tome što u praktičnom dijelu nastave, polaznici stiču vještine, koje su im potrebne za lakše usvajanje znanja i vještina u drugim stručnim modulima.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Miletić Z.; Zoric S., Osnovi masaže, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996.
- Mazić S.; Mazić -Radovanović S.; Katančević M., Estetska nega III, Zavod za udžbenike, Beograd, 2004
- Mihajlovic V., Fizikalna terapija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.
- Conić S.; Delibašić P., Fizikalna medicina za II i III razred medicinske škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Racunar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
3.	Kozmetički lezaj	6
4.	Paravan	3
5.	Stolice	6
6.	Sredstva za masažu (kreme, ulja)	po potrebi
7.	Peškiri	20
8.	Frotirne navlake za krevet	12
9.	Ubrusi	10

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
10.	Model lutke	2
11.	Kutija za prvu pomoć	1

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti anatomije, fiziologije i masaže) izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti anatomije, fiziologije i masaže prilikom korišćenja latinskih izraza i istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize stanja različitih dijelova tijela; korišćenje grafikona i šema prilikom donošenja analize rezultata istraživanja zasnovanih na dokazima i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti anatomije, fiziologije i masaža, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada zadataka, seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta, u skladu sa etikom; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje ekološke svijesti i odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini i dr.)

3.9. MANIKIR I PEDIKIR**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
4		66	70	4

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa mogućim promjenama na koži i noktima na prstima šaka i stopala, kao i priborom i preparatima za izvođenje manikir i pedikir procedura. Osposobljavanje za obradu zanoktica i nokatnih ploča na prstima šaka i stopala, obradu kože na stopalima, dekoraciju nokatnih ploča, kao i izvođenje tretmana za njegu ruku i stopala. Razvijanje preciznosti, kreativnosti, osjećaja za usklađivanje boja, sposobnosti upravljanja vremenom i odgovornosti.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Izvrši pripremu radnog prostora i resursa za izvođenje manikir i pedikir procedura
2. Uoči moguće promjene na koži i noktima na prstima šaka i stopala
3. Identifikuje preparate za izvođenje manikir i pedikir procedura
4. Izvrši obradu zanoktica i nokatnih ploča na prstima šaka, prilikom izvođenja manikir procedure
5. Izvrši dekoraciju nokatnih ploča na prstima šaka, prilikom izvođenja manikir procedure
6. Izvrši tretman za njegu ruku
7. Izvrši obradu zanoktica, kože i nokatnih ploča na prstima stopala, prilikom izvođenja pedikir procedure
8. Izvrši dekoraciju nokatnih ploča na prstima stopala, prilikom izvođenja pedikir procedure
9. Izvrši tretman za njegu stopala

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da izvrši pripremu radnog prostora i resursa za izvođenje manikir i pedikir procedura	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni svrhu izvođenja manikir i pedikir procedure	Svrha izvođenja: zaštita zdravih noktiju na prstima šaka i stopala, oblikovanje noktiju na prstima šaka i stopala, postizanje lijepog i zdravog izgleda nokatnih ploča na prstima šaka i stopala i dr.
2. Opiše potreban radni prostor za izvođenje manikir i pedikir procedura	
3. Opiše opremu, aparate, pribor i materijal koji se koriste za izvođenje manikir i pedikir procedura	Oprema: paravan, sto za manikir, pedikir fotelja, kozmetička lupa, kozmetička stolica, pomoćna kolica za preparate, sterilizator i dr. Aparati: kadica za pedikir, UV lampa, LED lampa, stona lampa i dr. Pribor i materijal: potiskivač zanoktica, cangle za zanoktice, makazice, kliješta za nokte, turpije za oblikovanje nokatnih ploča, turpije za poliranje nokatnih ploča, turpije za pete, higijenski ubrusi za jednokratnu upotrebu, higijenske rukavice, zaštitne maske i dr.
4. Prepozna različite vrste pribora koji se koristi za izvođenje manikir i pedikir procedura, na zadatom primjeru	
5. Opiše postupak pripreme radne površine za izvođenje manikir i pedikir procedura	Priprema radne površine: postavljanje higijenskih ubrusa na manikir sto, postavljanje higijenske kese na pedikir kadicu, postavljanje navlake, peškira i ubrusa na pedikir stolicu, postavljanje preparata na kozmetička kolica i dr.
6. Opiše postupak dezinfekcije pribora koji se koristi za izvođenje manikir i pedikir procedura	Postupak dezinfekcije pribora: mehaničko pranje, odlaganje, potapanje, podešavanje temperature, podešavanje vremena, ispiranje i sušenje
7. Demonstrira postupak dezinfekcije pribora koji se koristi za izvođenje manikir i pedikir procedura, na zadatom primjeru	
8. Opiše postupak sterilizacije pribora suvom toplotom koji se koristi za izvođenje manikir i pedikir procedura	Sterilizacija pribora suvom toplotom: pranje i sušenje pribora, slaganje pribora na metalnim rešetkama, stavljanje indikatora za kontrolu sterilizacije, zatvaranje sterilizatora, podešavanje temperature i vremena
9. Demonstrira postupak sterilizacije pribora u autoklavu koji se koristi za izvođenje manikir i pedikir procedura, na zadatom primjeru	Sterilizacija pribora u autoklavu: pranje i sušenje pribora, slaganje zatvorenih vrećica na metalnim rešetkama, podešavanje indikatora za kontrolu sterilizacije, podešavanje temperature i vremena

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da izvrši pripremu radnog prostora i resursa za izvođenje manikir i pedikir procedura	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	
10. Demonstrira postupak pripreme radne površine za izvođenje manikir i pedikir procedura	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 5, 6 i 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4, 7, 9 i 10 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Priprema radnog prostora i resursa za izvođenje manikir i pedikir procedure	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Uoči moguće promjene na koži i noktima na prstima šaka i stopala	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše promjene na koži i noktima na prstima šaka i stopala , koje zahtijevaju dermatološki pregled	Promjene na koži i noktima na prstima šaka i stopala: gljivične, bakterijske i virusne infekcije, kurje oko, žuljevi, naboji, prekomjerno znojenje, listanje nokta, lomljivost nokta, hiperkeratoze, ragade i dr.
2. Opiše moguće deformitete nokatne ploče na prstima šaka i stopala	Deformiteti nokatne ploče na prstima šaka i stopala: urasli nokat, uzdužna izbrazdanost nokatne ploče, tačkasta udubljenja na nokatnoj ploči i dr.
3. Navede moguća stanja na koži ruku izazvana kontaktom iritansa	Stanja na koži ruku: ekcemi, kontaktni dermatitis i dr.
4. Opiše izgled noktiju na prstima šaka i stopala karakterističan za mlađe i starije osobe	Izgled noktiju karakterističan za mlađe osobe: ružičaste boje, sjajni, glatke površine i dr. Izgled noktiju karakterističan za starije osobe: manje sjani, uzdužne brazde ili grebeni na nokatnoj ploči, zadebljana nokatna ploča i dr.
5. Objasni uzroke nastanka zadebljanja kože na stopalima	Uzroci nastanka zadebljanja kože na stopalima: prekomjerna težina, dugo stajanje, loša higijena, neudobna obuća, deformitet stopala, hormonalni poremećaj i dr.
6. Navede lokaliitet zadebljanja kože na stopalima	Lokaliitet zadebljanja kože na stopalima: peta, zglobovi nožnih prstiju u metatarzalnog dijelu, jagodice prstiju, spoljašnja ivica stopala i dr.
7. Navede moguće bolesti koje zahtijevaju dodatne mjere opreza prilikom izvođenja pedikir procedure	Moguće bolesti: dijabetes, hemofilija, AIDS, hepatitis i dr.
8. Prepozna različite promjene na koži i noktima na prstima šaka i stopala, na slici/modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 8 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Promjene na koži i noktima šaka i stopala	

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše promjene na koži i noktima na prstima šaka i stopala , koje zahtijevaju dermatološki pregled	Promjene na koži i noktima na prstima šaka i stopala: gljivične, bakterijske i virusne infekcije, kurje oko, žuljevi, naboji, prekomjerno znojenje, listanje nokta, lomljivost nokta, hiperkeratoze, ragade i dr.
2. Opiše moguće deformitete nokatne ploče na prstima šaka i stopala	Deformiteti nokatne ploče na prstima šaka i stopala: urasli nokat, uzdužna izbrazdanost nokatne ploče, tačkasta udubljenja na nokatnoj ploči i dr.
3. Navede moguća stanja na koži ruku izazvana kontaktom iritansa	Stanja na koži ruku: ekcemi, kontaktni dermatitis i dr.
4. Opiše izgled noktiju na prstima šaka i stopala karakterističan za mlađe i starije osobe	Izgled noktiju karakterističan za mlađe osobe: ružičaste boje, sjajni, glatke površine i dr. Izgled noktiju karakterističan za starije osobe: manje sjani, uzdužne brazde ili grebeni na nokatnoj ploči, zadebljana nokatna ploča i dr.
5. Objasni uzroke nastanka zadebljanja kože na stopalima	Uzroci nastanka zadebljanja kože na stopalima: prekomjerna težina, dugo stajanje, loša higijena, neudobna obuća, deformitet stopala, hormonalni poremećaj i dr.
6. Navede lokalitet zadebljanja kože na stopalima	Lokalitet zadebljanja kože na stopalima: peta, zglobovi nožnih prstiju u metatarzalnom dijelu, jagodice prstiju, spoljašnja ivica stopala i dr.
7. Navede moguće bolesti koje zahtijevaju dodatne mjere opreza prilikom izvođenja pedikir procedure	Moguće bolesti: dijabetes, hemofilija, AIDS, hepatitis i dr.
8. Prepozna različite promjene na koži i noktima na prstima šaka i stopala, na slici/modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 8 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Promjene na koži i noktima šaka i stopala	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Izvrši obradu zanoktica i nokatnih ploča na prstima šaka, prilikom izvođenja manikir procedure	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše uzroke nastanka zanoktica na nokatnoj ploči	Uzroci nastanka: suva koža, nepravilno manikiranje i dr.
2. Opiše postupak pripreme šaka klijenta za omekšavanje i obradu zanoktica, prilikom izvođenja manikir procedure	Priprema šaka klijenta: dezinfekcija šaka, uklanjanje postojećeg laka, potapanje u vodenoj kupki ili nanošenje preparata za omekšavanje
3. Demonstrira postupak pripreme šaka klijenta za omekšavanje i obradu zanoktica prilikom izvođenja manikir procedure, na zadatom modelu	
4. Opiše postupak potiskivanja i uklanjanja viška zanoktica sa nokatne ploče na prstima šaka, korišćenjem odgovarajućeg pribora	Pribor: potiskivač, cangle i makazice
5. Demonstrira postupak potiskivanja i uklanjanja viška zanoktica na prstima šaka, na zadatom modelu	
6. Opiše moguće oblike nokatne ploče	Oblici nokatne ploče: ovalni, četvrtasti, duguljasti, bademasti, okrugli i dr.
7. Opiše vrste turpija , koje se koriste za oblikovanje i poliranje nokatnih ploča prilikom izvođenja manikir procedure i kriterijume za njihov odabir	Vrste turpija: za oblikovanje (metalne, papirne i staklene) i poliranje (blok turpije i bufer turpije)
8. Opiše postupak skraćivanja, oblikovanja i poliranja nokatnih ploča prilikom izvođenja manikir procedure	
9. Demonstrira postupak skraćivanja, oblikovanja i poliranja nokatnih ploča korišćenjem odgovarajućeg pribora, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 4, 6, 7 i 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 3, 5 i 9 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Obrada zanoktica i nokatnih ploča na prstima šaka	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak pripreme nokatnih ploča na prstima šaka za nanošenje dekorativnog preparata	Postupak pripreme nokatnih ploča: uklanjanje postojećeg običnog, polutrajnog i trajnog laka sa nokatnih ploča i odmaščivanje nokatnih ploča
2. Demonstrira postupak pripreme nokatnih ploča na prstima šaka za nanošenje dekorativnog preparata, na zadatom modelu	
3. Opiše kriterijume za odabir odgovarajućih boja i teksture preparata za dekoraciju nokatnih ploča na prstima šaka	Kriterijumi: oblik i dužina nokatne ploče, boja kože na šakama i stopalima, vizuelni izgled prstiju na šakama i stopalima, garderoba, godišnje doba, starosno doba, lični ukus i dr.
4. Opiše postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima šaka, običnim ili polutrajnim lakom	Postupak dekoracije nokatnih ploča: nanošenje podloge, nanošenje običnog ili polutrajnog laka odgovarajuće boje, nanošenje dekorativnih detalja (naljepnice, cirkoni i dr.) i nanošenje završnog preparata (top coat)
5. Demonstrira postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima šaka običnim ili polutrajnim lakom, na zadatom modelu	
6. Opiše postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima šaka, trajnim lakom	Postupak dekoracije nokatnih ploča: nanošenje podloge, nanošenje trajnog laka odgovarajuće boje, nanošenje dekorativnih detalja (naljepnice, cirkoni i dr.), nanošenje završnog preparata (top coat) i sušenje nokatnih ploča u odgovarajućoj UV ili LED lampi nakon nanošenja pojedinačnih preparata
7. Demonstrira postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima šaka trajnim lakom, na zadatom modelu	
8. Opiše postupak oblikovanja i dekoracije nokatnih ploča na prstima šaka, u zavisnosti od tehnike za dekoraciju	Tehnike za dekoraciju: <i>french</i> i <i>ombre</i>
9. Demonstrira postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima šaka, <i>french</i> i <i>ombre</i> tehnikom, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi 1, 3, 4, 6 i 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 2, 5, 7 i 9 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da**Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja**

U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:

Kontekst

(Pojašnjenje označenih pojmova)

Predložene teme

- Dekoracija nokatnih ploča na prstima šaka običnim, polutrajnim i trajnim lakom
- *French i ombre* tehnika za dekoraciju nokatnih ploča na prstima šaka

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Izvrši tretman za njegu ruku	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše moguća stanja kože koja zahtijevaju tretman njege ruku	Stanja kože: dehidrirana koža, hrapava koža, oštećena koža upotrebom deterdžentnih sredstava i dr
2. Demonstrira postupak vizuelnog pregleda ruku, u cilju odabira odgovarajućeg tretmana za njegu, na zadatom modelu	
3. Opiše postupak izvođenja tretmana za njegu ruku	Postupak izvođenja tretmana za njegu ruku: dezinfekcija kože ruku, primjena pilinga, nanošenje seruma, pakovanja i kreme za njegu ruku i masaža ruku
4. Navede kriterijume za odabir odgovarajućeg pilinga za tretman njege ruku	
5. Opiše postupak primjene odgovarajućeg pilinga na kožu ruku u skladu sa trenutnim stanjem kože	
6. Navede kriterijume za odabir preparata koji se koriste za tretman njege ruku	Preparati: ulja i regeneratori za nokte, serumi, pakovanja i kreme za njegu ruku
7. Opiše postupak masaže ruku kombinujući odgovarajuće masažne hvatove i međuhvatove	Masažni hvatovi i međuhvatovi: glađenje, trljanje, rastezanje i dr.
8. Demonstrira postupak kompletnog tretmana za njegu ruku, na zadatom modelu	
9. Navede značaj svakodnevne njege i zaštite ruku u cilju očuvanja njihovog estetskog izgleda	Zaštita ruku: nošenje zaštitnih rukavica prilikom kontakta sa iritansima, nanošenje hidratne kreme više puta u toku dana i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 3, 4, 5, 6, 7 i 9 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 2 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Tretman za njegu ruku	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da izvrši obradu zanoktica, kože i nokatnih ploča na prstima stopala, prilikom izvođenja pedikir procedure	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak pripreme stopala klijenta za obradu zanoktica, nokatnih ploča i kože na stopalima	Priprema stopala klijenta: dezinfekcija stopala odgovarajućim dezinfekcionim sredstvom, uklanjanje postojećeg laka, potapanje stopala u pedikir kadici i dr.
2. Objasni značaj upotrebe higijenske kese za oblaganje pedikir kadice	
3. Demonstrira postupak pripreme stopala klijenta za omekšavanje i obradu zanoktica prilikom izvođenja pedikir procedure, na zadatom modelu	
4. Opiše postupak potiskivanja i uklanjanja viška zanoktica sa nokatne ploče na prstima stopala, korišćenjem odgovarajućeg pribora	Pribor: potiskivač i cangle
5. Opiše postupak odstranjivanja zadebljanja kože na stopalima	
6. Demonstrira postupak potiskivanja i uklanjanja viška zanoktica na prstima stopala i zadebljanja kože na stopalima, na zadatom modelu	
7. Opiše vrste turpija , koje se koriste za oblikovanje i poliranje nokatnih ploča prilikom izvođenja pedikir procedure i kriterijume za njihov odabir	Vrste turpija: turpije za oblikovanje (metalne, papirne i staklene) i turpije za poliranje (blok turpije i bufer turpije)
8. Opiše postupak skraćivanja, oblikovanja i poliranja nokatnih ploča prilikom izvođenja pedikir procedure	
9. Demonstrira postupak skraćivanja, oblikovanja i poliranja nokatnih ploča korišćenjem odgovarajućeg pribora, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 4, 5, 7 i 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 3, 6 i 9 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Obrada zanoktica i nokatnih ploča na prstima stopala - Obrada kože na stopalima 	

Ishod 8 - Polaznik će biti sposoban da Izvrši dekoraciju nokatnih ploča na prstima stopala, prilikom izvođenja pedikir procedure	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak pripreme nokatnih ploča na prstima stopala za nanošenje dekorativnog preparata	Postupak pripreme nokatnih ploča: uklanjanje postojećeg običnog, polutrajnog i trajnog laka sa nokatnih ploča, odmaščivanje nokatnih ploča
2. Demonstrira postupak pripreme nokatnih ploča na prstima stopala za nanošenje dekorativnog preparata, na zadatom modelu	
3. Opiše kriterijume za odabir odgovarajućih boja i teksture preparata za dekoraciju nokatnih ploča	Kriterijumi: oblik i dužina nokatne ploče, boja kože na šakama i stopalima, vizuelni izgled prstiju na šakama i stopalima, garderoba, godišnje doba, starosno doba, lični ukus i dr.
4. Opiše postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima stopala, običnim ili polutrajnim lakom	Postupak dekoracije nokatnih ploča: nanošenje podloge, nanošenje običnog ili polutrajnog laka odgovarajuće boje, nanošenje dekorativnih detalja (naljepnice, cirkoni i dr.) i nanošenje završnog preparata (top coat)
5. Demonstrira postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima stopala običnim ili polutrajnim lakom, na zadatom modelu	
6. Opiše postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima stopala, trajnim lakom	Postupak dekoracije nokatnih ploča: nanošenje podloge, nanošenje trajnog laka odgovarajuće boje, nanošenje dekorativnih detalja (naljepnice, cirkoni i dr.), nanošenje završnog preparata (top coat) i sušenje nokatnih ploča u odgovarajućoj UV ili LED lampi nakon nanošenja pojedinačnih preparata
7. Demonstrira postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima stopala trajnim lakom, na zadatom modelu	
8. Opiše postupak oblikovanja i dekoracije nokatnih ploča na prstima stopala, u zavisnosti od tehnike za dekoraciju	Tehnike za dekoraciju: <i>french</i> i <i>ombre</i>
9. Demonstrira postupak dekoracije nokatnih ploča na prstima stopala, <i>french</i> i <i>ombre</i> tehnikom, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 3, 4, 6 i 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 2, 5, 7 i 9 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	

Ishod 8 - Polaznik će biti sposoban da Izvrši dekoraciju nokatnih ploča na prstima stopala, prilikom izvođenja pedikir procedure	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Dekoracija nokatnih ploča na prstima stopala običnim, polutrajnim i trajnim lakom - French i ombre tehnila za dekoraciju nokatnih ploča na prstima stopala	

Ishod 9 - Polaznik će biti sposoban da Izvrši tretman za njegu stopala	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše moguća stanja kože koja zahtijevaju tretman njege stopala	Stanja kože: dehidrirana koža, hrapava koža i dr.
2. Demonstrira postupak vizuelnog pregleda stopala, u cilju odabira odgovarajućeg tretmana za njegu, na zadatom modelu	
3. Opiše postupak izvođenja tretmana za njegu stopala	Postupak izvođenja tretmana za njegu stopala: dezinfekcija kože stopala, primjena pilinga, nanošenje seruma, pakovanja i kreme za njegu stopala, masaža stopala
4. Navede kriterijume za odabir odgovarajućeg pilinga za tretman njege stopala	
5. Opiše postupak primjene odgovarajućeg pilinga na kožu stopala u skladu sa trenutnim stanjem kože	
6. Navede kriterijume za odabir preparata koji se koriste za tretman njege stopala	Preparati: ulja i regeneratori za nokte, serumi, pakovanja i kreme za njegu stopala
7. Opiše postupak masaže stopala kombinujući odgovarajuće masažne hvatove i međuhvatove	Masažni hvatovi i međuhvatovi: glađenje, trljanje, rastezanje i dr.
8. Demonstrira postupak kompletnog tretmana za njegu stopala, na zadatom modelu	
9. Navede značaj svakodnevne njege i zaštite stopala u cilju očuvanja njihovog estetskog izgleda	Zaštita stopala: nanošenje preparata protiv znojenja, nanošenje hidrantne kreme više puta u toku dana i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 3, 4, 5, 6, 7 i 9 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 2 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Tretman za njegu stopala	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Manikir i pedikir koncipiran je tako da polaznicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Prije učenja ovog modula, potrebno je podsjetiti polaznike na sadržaje iz modula Koža i bolesti kože, kako bi se prethodno stečena znanja primijenila u praktičnom dijelu nastave. Prilikom realizacije ovog modula nastavnik/instruktor treba da istakne važnost sprovođenja mjera asepse i antiseptice prije i nakon izvođenja manikir i pedikir procedura.
- Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelom grupom, uz primjenu savremenih nastavnih metoda i sredstava. Preporučuje se upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna sa uključivanjem svih polaznika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u kabinetima za praktičnu nastavu koji su opremljeni preporučenim materijalnim uslovima. Polaznike treba podijeliti u grupe ili u parovima, ali tako da u simuliranoj situaciji svaki učenik samostalno demonstrira zadatak ulogu i dobije traženi rezultat. Nastavnik/instruktor treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi polaznike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Mazić S.; Radovanović-Mazić S.; Đujić M., Vujasinović N., Estetska nega 2, Zavod za udžbenike, Beograd, 2005.
- Radovanović-Mazić S., Vujasinović N., Estetske procedure, Beograd, 2008.
- Leigh T., A complete Guide to Manicure & Pedicure, 2005.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
3.	Sto za manikir i stolica	4 stola i 8 stolica
4.	Pedikir fotelja i stolica	po 4
5.	Pomoćna kozmetička kolica	1
6.	Suvi sterilizator/ autoklav	1
7.	Paravan	1
8.	Aparati (kadica za pedikir, topilica za parafin, UV/LED lampa, stona lampa, muzički uređaj)	po 1
9.	Potrošni preparati (omekšivač zanoktica, ulje za njegu zanoktica, podloga za nokte, top coat, obični i polutrajni lak za nokte, trajni lak, skidač laka)	po potrebi
10.	Pribor (špatule, cangle, kliješta, makazice, turpije, potiskivači)	po potrebi
11.	Potrošni materijal (pamučna vata, sterilna gaza, higijenske rukavice, higijenski ubrusi, peškiri, frotirske navlake, zaštitne maske, sredstva za dezinfekciju)	po potrebi

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti estetske njege i fizike, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti estetske njege i fizike prilikom istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize različitih tipova i stanja na koži lica, razvijanje sposobnosti rukovanja aparatima prilikom izvođenja higijenskog tretmana lica i zaštite prilikom izvođenja procedura i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti estetske njege, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada seminarских radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta, u skladu sa etičkim pravilima; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije praktičnih vježbi i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje ekološke svijesti i odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini primjenom odgovarajućih kozmetičkih preparata u praktičnom radu, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)

3.10. KOZMETOTERAPIJSKA MASAŽA TIJELA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
6		20	26	1

2. Cilj modula:

- Sticanje funkcionalnih znanja o kozmetoterapijskoj masaži u cilju opšte relaksacije. Osposobljavanje za izvođenje kozmetoterapijske masaže na različitim djelovima tijela. Razvijanje pozitivnih osobina ličnosti, vještine prezentovanja, kreiranja, marljivosti, sposobnosti upravljanja vremenom, sposobnosti za timski rad, interpersonalnih komunikacijskih sposobnosti, kao i pozitivnog odnosa prema zdravlju.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Primijeni kozmetoterapijsku masažu lica, vrata i dekoltea*
2. Primijeni kozmetoterapijsku masažu abdomena i leđa*
3. Primijeni kozmetoterapijsku masažu gornjih ekstremiteta
4. Primijeni kozmetoterapijsku masažu donjih ekstremiteta
5. Primijeni kozmetoterapijsku masažu cijelog tijela*

* Označene ishode učenja treba realizovati na informativnom nivou

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni kozmetoterapijsku masažu lica, vrata i dekoltea	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne anatomske strukture lica, vrata i grudnog koša	
2. Opiše pripreme aktivnosti klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže lica, vrata i dekoltea	Pripreme aktivnosti klijenta: oslobađanje viška odjeće i nakita, pravilno pokrivanje klijenta i dr.
3. Opiše pravilan položaj tijela klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže lica, vrata i dekoltea	Položaj tijela klijenta: srednji fiziološki položaj na leđima i polusjedeći položaj
4. Demonstrira pravilan položaj tijela klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže lica, vrata i dekoltea, na zadatom modelu	
5. Navede kriterijume za odabir masažnog sredstva za izvođenje kozmetoterapijske masaže lica, vrata i dekoltea	Masažna sredstva: kreme za masažu i ulja za masažu
6. Objasni doziranje i trajanje kozmetoterapijske masaže lica, vrata i dekoltea	
7. Navede masažne hvatove i međuhvatove koji se koriste prilikom izvođenja kozmetoterapijske masaže lica, vrata i dekoltea	Masažni hvatovi: glaćenje, trljanje, gnječenje i lupaknje Masažni međuhvatovi: štipkanje i stezanje tkiva
8. Demonstrira postupak izvođenja kozmetoterapijske masaže lica, vrata i dekoltea, primjenom odgovarajućih hvatova i međuhvatova, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 5, 6 i 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kozmetoterapijska masaža lica, vrata i dekoltea	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni kozmetoterapijsku masažu abdomena i leđa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnove anatomske strukture abdomena i leđa	
2. Opiše pripremne aktivnosti klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže abdomena i leđa	Pripremne aktivnosti klijenta: oslobađanje viška odjeće i nakita, pravilno pokrivanje klijenta i dr.
3. Opiše pravilan položaj tijela klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže abdomena i leđa	Položaj tijela klijenta: srednji fiziološki položaj na leđima i stomaku
4. Demonstrira pravilan položaj tijela klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže abdomena i leđa, na zadatom modelu	
5. Objasni kriterijume za odabir odgovarajućeg masažnog sredstva za izvođenje kozmetoterapijske masaže abdomena i leđa	Masažna sredstva: kreme za masažu i ulja za masažu
6. Objasni doziranje i trajanje kozmetoterapijske masaže abdomena i leđa	
7. Navede masažne hvatove i međuhvatove koji se koriste prilikom izvođenja kozmetoterapijske masaže abdomena i leđa	Masažni hvatovi: glađenje, trljanje, gnječenje i lupaknje i vibracije Masažni međuhvatovi: štipkanje, istezanje tkiva, rastresanje i izvlačenje
8. Demonstrira postupak izvođenja kozmetoterapijske masaže abdomena i leđa, primjenom odgovarajućih masažnih hvatova i međuhvatova, na zadatom modelu	
9. Opiše karakteristike i postupak identifikovanja miogeloza	
10. Demonstrira postupak tretiranja miogeloza, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi 1, 2, 3, 5, 6, 7 i 9 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4, 8 i 10 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Kozmetoterapijska masaža abdomena i leđa
- Miogeloze

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni kozmetoterapijsku masažu gornjih ekstremiteta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne anatomske strukture gornjih ekstremiteta	
2. Izvrši pripreme aktivnosti klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže pojedinih djelova gornjih ekstremiteta	Pripreme aktivnosti klijenta: oslobađanje viška odjeće i nakita, pravilno pokrivanje klijenta i dr.
3. Opiše pravilan položaj tijela klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže pojedinih djelova gornjih ekstremiteta	Položaj tijela klijenta: srednji fiziološki položaj na leđima i sjedeći položaj
4. Demonstrira pravilan položaj tijela klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže pojedinih djelova gornjih ekstremiteta, na zadanom modelu	
5. Objasni kriterijume za odabir masažnog sredstva za izvođenje kozmetoterapijske masaže pojedinih djelova gornjih ekstremiteta	Masažna sredstva: kreme za masažu i ulja za masažu
6. Objasni doziranje i trajanje kozmetoterapijske masaže gornjih ekstremiteta	
7. Navede masažne hvatove i međuhvatove koji se koriste prilikom izvođenja kozmetoterapijske masaže gornjih ekstremiteta	Masažni hvatovi: glaćenje, trljanje, gnječenje, lupaknje i vibracije Masažni međuhvatovi: štipkanje, istezanje tkiva, valjanje i rastresanje
8. Demonstrira postupak izvođenja kozmetoterapijske masaže gornjih ekstremiteta, primjenom odgovarajućih masažnih hvatova i međuhvatova, na zadanom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 5, 6 i 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetoterapijska masaža gornjih ekstremiteta	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni kozmetoterapijsku masažu donjih ekstremiteta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne anatomske strukture donjih ekstremiteta	
2. Izvrši pripreme aktivnosti klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže donjih ekstremiteta	Pripreme aktivnosti klijenta: oslobađanje viška odjeće i nakita, pravilno pokrivanje klijenta i dr.
3. Opiše pravilan položaj tijela klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže pojedinih dijelova donjih ekstremiteta	Položaj tijela klijenta: srednji fiziološki položaj na leđima i stomaku
4. Demonstrira pravilan položaj tijela klijenta za izvođenje kozmetoterapijske masaže donjih ekstremiteta na zadanom modelu	
5. Objasni kriterijume za odabir masažnog sredstva za izvođenje kozmetoterapijske masaže donjih ekstremiteta	Masažna sredstva: kreme za masažu i ulja za masažu
6. Objasni doziranje i trajanje kozmetoterapijske masaže gornjih ekstremiteta	
7. Navede masažne hvatove i međuhvatove koji se koriste prilikom izvođenja kozmetoterapijske masaže donjih ekstremiteta	Masažni hvatovi: glaćenje, trljanje, gnječenje, lupaknje i vibracije Masažni međuhvatovi: štipkanje, istezanje tkiva, valjanje i rastresanje
8. Demonstrira postupak izvođenja kozmetoterapijske masaže donjih ekstremiteta, primjenom odgovarajućih masažnih hvatova i međuhvatova, na zadanom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 5, 6 i 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kozmetoterapijska masaža donjih ekstremiteta	

**Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da
Primijeni kozmetoterapijsku masažu cijelog tijela**

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše pravilan položaj kozmetičara prilikom izvođenja kozmetoterapijske masaže cijelog tijela	
2. Objasni kriterijume za odabir masažnog sredstva za izvođenje kozmetoterapijske masaže cijelog tijela	
3. Opiše redosljed izvođenja kozmetoterapijske masaže cijelog tijela	Redosljed: leđa, zadnja strana nogu, lice, vrat i dekolte, gornji ekstremiteti, stomak i donji ekstremiteti.
4. Navede trajanje kozmetoterapijske masaže cijelog tijela	Trajanje masaže cijelog tijela: od 45 do 60min
5. Objasni način povezivanja masažnih hvatova i međuhvatova prilikom izvođenja kozmetoterapijske masaže cijelog tijela	
6. Demonstrira postupak izvođenja kozmetoterapijske masaže cijelog tijela, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

Kriterijumi od 1 do 5 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 6 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Kozmetoterapijska masaža cijelog tijela

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Kozmetoterapijska masaža tijela je tako koncipiran da polaznicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Prije učenja primjene kozmetoterapijske masaže na pojedinim dijelovima tijela potrebno je polaznike podsjetiti na sadržaje iz modula Anatomija sa fiziologijom, kao i primijeniti vještine koje su stekli u modulu Uvod u masažu, a odnose se na položaje, masažna sredstva, masažne hvatove i međuhvatove. Prilikom realizacije ovog modula polaznike treba motivirati na aktivno učenje, samostalan i timski rad.
- Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelom grupom, uz primjenu nastavnih metoda rada (predavanja, razgovora, demonstracije i interaktivne metode rada) i oblika rada (frontalni, individualni, grupni i rad u paru). U cilju dostizanja ishoda učenja iz oblasti kozmetoterapijske masaže, potrebno je koristiti što više očiglednih sredstava, posmatrati slike, crteže, fotografije i video prikaze iz prakse. U savremenoj nastavi, nastavnik/instruktor je u ulozi moderatora, planera, organizatora, istraživača i saradnika. Nastava treba da bude aktivna kroz angažovanje svih polaznika. U toku nastave, potrebno je održati pažnju polaznika, podsticati njihove misaone procese, inovativnost i kreativnost.
- Praktični dio nastave treba realizovati u kabinetu za praktičnu nastavu/kozmetičkom salonu koji su opremljeni preporučenim materijalnim uslovima. Praktični dio nastave treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki polaznik samostalno demonstrira zadatak kozmetoterapijsku masažu. Nastavnik/instruktor treba da podstiče polaznike da sami dolaze do zaključaka prilikom izvođenja kozmetoterapijske masaže, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- Značaj ovog modula se ogleda u tome što u praktičnom dijelu nastave, polaznici stiču vještine, koje su im potrebne za lakše usvajanje znanja i vještina u drugim stručnim modulima.
- Ishode učenja 1, 2 i 5 treba realizovati na informativnom nivou

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Miletić Z.; Zorić S., Osnovi masaže, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996.
- Mazić S. ; Kovčić B.; Marković J., Estetska nega I, Zavod za udžbenike, Beograd, 1996.
- Mihajlović V., Fizikalna terapija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.
- Conić S.; Delibašić P., Fizikalna medicina za II i III razred medicinske škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
3.	Kozmetički ležaj	6
4.	Paravan	3
5.	Stolice	6
6.	Sredstva za masažu (kreme, ulja)	Po potrebi
7.	Peškiri	20

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
8.	Frotirske navlake za kozmetički ležaj	12
9.	Ubrusi	10
10.	Model lutke	2
11.	Kutija za prvu pomoć	1

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti anatomije, fiziologije i masaže) izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti anatomije, fiziologije i masaže prilikom korišćenja latinskih izraza i istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize stanja različitih dijelova tijela; korišćenje grafikona i šema prilikom donošenja analize rezultata istraživanja zasnovanih na dokazima i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti anatomije, fiziologije i masaže, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; upotreba softverskih alata za izradu prezentacija na zadatu temu; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada zadataka, seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg intergjeta, u skladu sa etikom; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje ekološke svijesti i odgovornog ponašanja prema prirodi i životnoj sredini primjenom odgovarajućih kozmetičkih preparata u praktičnom radu, pravilnim odlaganjem otpada nakon izvedenih praktičnih zadataka i dr.)

3.11. POSLOVNA KULTURA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
16	10		26	1

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za primjenu osnovnih tehnika uspješne komunikacije, pravila za rješavanje konfliktnih situacija, realizaciju poslovnih sastanaka, rukovođenje radom manje radne grupe i primjenu pravila bontona. Podsticanje razumijevanja i prihvatanja različitosti u cilju ostvarivanja pozitivne interakcije u poslovnom okruženju.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Prepozna socijalne i psihičke procese u grupi i njihov uticaj na ponašanje u radnom okruženju
2. Primijeni tehnike uspješne komunikacije
3. Primijeni pravila za rješavanje konfliktnih situacija i mjere prevencije profesionalnog sagorijevanja
4. Identifikuje tipove rukovođenja, načine odlučivanja i pregovaranja u grupi
5. Organizuje rad male radne grupe
6. Uoči način funkcionisanja organizacione kulture
7. Uoči uticaj kulturoloških različitosti među narodima na njihovo međusobno razumijevanje
8. Primijeni pravila bontona u različitim oblastima ličnog i profesionalnog djelovanja

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Prepozna socijalne i psihičke procese u grupi i njihov uticaj na ponašanje u radnom okruženju	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni specifičnosti poslovne psihologije	
2. Objasni pojmove grupna dinamika, grupni proces i grupna struktura	
3. Objasni karakteristike i mogućnosti mijenjanja stavova i predrasuda	
4. Objasni pojam i djelovanje grupnih normi	
5. Objasni uzroke i posljedice proindividualnog, prosocijalnog i antisocijalnog ponašanja u poslovnom okruženju	Proindividualno ponašanje: asertivnost, egoizam i takmičenje Prosocijalno ponašanje: saradnja, empatija i altruizam Antisocijalno ponašanje: agresivnost i delikventnost
6. Objasni uticaj socijalnih faktora na mišljenje i rasuđivanje pojedinca	Socijalni faktori: pritisak grupe, uticaj autoriteta i distribucija moći
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Socijalni i psihički procesi u grupi	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni tehnike uspješne komunikacije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam i tipologiju komunikacije	
2. Navede strukturu i elemente procesa komunikacije	
3. Objasni karakteristike i međuzavisnost verbalne i neverbalne komunikacije	
4. Opiše različite kanale komunikacije	
5. Opiše faktore koji utiču na proces komunikacije	Faktori: projekcije, efekat prvog utiska, efekat posljednjeg utiska, stereotipi, halo efekat i mentalni modeli
6. Objasni uzroke smetnji u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji	Uzroci smetnji u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji: „buka“ u komunikacionom kanalu, pridavanje različitog značenja verbalnim simbolima od strane pošiljaoca i primaoca poruke, neusklađenost verbalnih i neverbalnih znakova i dr.
7. Opiše tehnike uspješne komunikacije	
8. Objasni prednosti i nedostatke elektronske komunikacije	
9. Predstavi pravila uspješne komunikacije, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 8 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 9 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Komunikacija	

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni pravila za rješavanje konfliktnih situacija i mjere prevencije profesionalnog sagorijevanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni različite teorijske pristupe tumačenja konflikata	
2. Opiše moguće uzroke konfliktnih situacija u poslovnom okruženju	Uzroci konfliktnih situacija: socijalni, ekonomski, ideološki, historijski, lični i dr.
3. Navede preporuke za upotrebu različitih stilova u rješavanju konflikata	Stilovi u rješavanju konflikata: takmičenje, saradnja, izbjegavanje, prilagođavanje i kompromis
4. Predloži različite načine rješavanja konfliktne situacije u radnim uslovima, na zadatom primjeru	
5. Navede faktore koji utiču na profesionalno sagorijevanje u procesu rada	
6. Navede mjere prevencije i terapije profesionalnog sagorijevanja	
7. Prezentuje primjere pojedinačnih odbrambenih mehanizama prema radnom zadatku, na zadatom primjeru	Odbrambeni mehanizmi: negiranje, projekcija, identifikacija, poricanje, racionalizacija, potiskivanje, regresija i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3, 5 i 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4 i 7 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Konflikti i rješavanje konfliktnih situacija - Asertivni govor i asertivno ponašanje 	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje tipove rukovođenja, načine odlučivanja i pregovaranja u grupi	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede načela i faze uspješnog poslovnog razgovora	
2. Navede osnovne karakteristike i načine identifikacije različitih pregovaračkih stilova	Načini identifikacije: posmatranje, slušanje, postavljanje pitanja i dr. Pregovarački stilovi: slušalac, stvaralac, aktivista mislilac i dr.
3. Objasni različite stilove pristupa konfliktu prilikom pregovaranja	Različiti stilovi: rješavanje problema, kompromis, izbjegavanje, dominacija i dr.
4. Objasni principe pregovaranja i činioce na koje treba obratiti pažnju u različitim fazama pregovaranja do pronalaženja kooperativnog rješenja	Principi pregovaranja: principijelno pregovaranje, odvajanje ljudi od problema, fokusiranje na interese ne na pozicije, pronalaženje rješenja usmjerenih na zajedničku dobit, insistiranje na upotrebi objektivnih kriterijuma i dr. Faze: prije, u toku i poslije pregovora
5. Opiše psihosocijalne osobine koje karakterišu ulogu vođe	
6. Objasni različite načine odlučivanja u grupi	
7. Opiše različite tipove moći i stilove rukovođenja grupom	Tipovi moći: funkcionalna, statusna, manipulativna i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem.	
Predložene teme	
- Tipovi rukovođenja, načini odlučivanja i pregovaranja u grupi	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Organizuje rad male radne grupe	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede pojam i tipologiju grupa	
2. Objasni najznačajnije aktivnosti u procesu organizacije tima	Aktivnosti: analiza radnih zadataka, određivanje uloga u timu, izbor članova tima, stvaranje klime povjerenja, saradnje i podrške, određivanje strategije rada i delegiranje zadataka
3. Opiše vještine potrebne za efikasan rad u timu	Vještine: razmjena ideja u grupi; uvažavanje različitosti u radnom iskustvu, znanju i mišljenju; učenje iz konstruktivne kritike i dr.
4. Opiše pretpostavke za uspješno funkcionisanje timova	Pretpostavke: adekvatan izbor članova tima, ohrabrivanje različitih mišljenja, njegovanje fokusirane aktivnosti, podsticanje kreativnosti, visok stepen integracije, favorizovanje otvorene komunikacije i dr.
5. Opiše karakteristike uspješnog rukovodioca i različite stilove rukovođenja	
6. Objasni pokazatelje uspješnog rada radne grupe	Pokazatelji uspješnog rada radne grupe: radni rezultati, očuvana pozitivna atmosfera, smanjeni nivo stresa sa aspekta očuvanja mentalnog zdravlja članova radne grupe i dr.
7. Prezentuje primjenu vještina timskog rada, na zadatom primjeru	
8. Prezentuje konstruktivne modele ponašanja tokom poslovnog sastanka u simuliranoj radnoj situaciji	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 7 i 8 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Društvene grupe	

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Uoči način funkcionisanja organizacione kulture	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam organizacione kulture	
2. Objasni simbolički i kognitivni sadržaj organizacione kulture	Simbolički sadržaj: jezički simboli, bihevioralni simboli, materijalni simboli i dr. Kognitivni sadržaj: pretpostavke, vrijednosti, norme i stavovi
3. Analizira tipove organizacione kulture prema Hendijevoj klasifikaciji	Tipovi organizacione kulture: kultura moći, kultura uloga, kultura zadataka i kultura podrške
4. Opiše uticaj organizacione kulture na uspjeh i osjećaj zadovoljstva u radu	
5. Istraži promjene organizacione kulture, na zadatom primjeru	
6. Predloži način rada organizacije, u skladu sa njenom vizijom i misijom, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 5 i 6 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Organizaciona kultura	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Uoči uticaj kulturoloških različitosti među narodima na njihovo međusobno razumijevanje	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni prepreke u interkulturalnoj komunikaciji	Prepreke: etnocentrizam, jezik, pogrešno tumačenje neverbalne komunikacije i dr.
2. Objasni pojam kultura poslovnog ponašanja	
3. Analizira specifičnosti zapadnoevropske kulture	
4. Uporedi komunikacijske specifičnosti odabranih kultura širom svijeta	Komunikacijske specifičnosti: razlike u gestikulaciji, razlike u definisanju ličnog prostora, kontakt očima, fizički kontakt, razlike u neverbalnoj komunikaciji, razlike u tumačenju simbola i dr.
5. Obrazloži pozitivno i negativno djelovanje kulturoloških razlika između osoba koje učestvuju u poslovnoj komunikaciji	
6. Objasni kulturološke razlike u poslovnim protokolima	Poslovni protokoli: oblici etikecije, ceremonija, ispravni kodeksi ponašanja i dr.
7. Predstavi kros-kulturalne vještine, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 7 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Kulturološke različitosti među narodima	

Ishod 8 - Polaznik će biti sposoban da Primijeni pravila bontona u različitim oblastima ličnog i profesionalnog djelovanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj i društvenu funkciju bontona	
2. Opiše pravila bontona u različitim situacijama	Situacije: ponašanje-maniri, ponašanje za stolom, telefoniranje, obilježavanje određenih datuma, cvjetni bonton, ponašanje na ulici, ponašanje u školi, turistički bonton i dr.
3. Opiše pravila poslovnog bontona	Poslovni bonton: poslovno odijevanje, poslovni pokloni, poslovna etikecija, poslovno pregovaranje, oslovljavanje, poslovno druženje i dr.
4. Objasni pravila Internet bontona	
5. Objasni pravila bontona prema pripadnicima različitih grupa	
6. Opiše elemente i vrste imidža	Imidž: lični, profesionalni i digitalni
7. Predstavi pravila bontona, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 7 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Bonton	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Poslovna kultura je tako koncipiran da polaznicima omogućava sticanje znanja iz ove oblasti kroz teorijsku nastavu i vježbe. Prilikom realizacije ovog modula, polaznike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Preporučljivo je da tokom vježbi polaznici samostalno ili u timu, rješavaju zadatke i da ih nakon toga usmeno prezentuju, uz obrazloženje vlastitog stava i da o istom diskutuju sa drugim polaznicima i nastavnikom/instruktorom. Tokom prezentacije polaznici treba da se jasno izražavaju i pravilno koriste stručnu terminologiju.
- Prilikom izvođenja pojedinih vježbi treba koristiti simulaciju kako bi se polaznicima približila određena nastavna materija. U nastavi, je preporučljivo da polaznici praktične vježbe rade individualno ili timski na računaru ukoliko je to moguće. Polaznici mogu sami da obrade odgovarajuće teme u vidu seminarskog ili projektnog zadatka. Prilikom izrade seminarskog rada koji obuhvata analizu određenog sadržaja ili problema, polaznici treba da pokažu sposobnost da na pravilan način prikupe informacije iz relevantne literature i drugih izvora, i da na osnovu toga sami donesu lični zaključak o analiziranoj materiji ili problemu.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Kostić Z., Poslovna komunikacija, Zavod za udžbenike Beograd, 2015.
- Vuletić V., Sociologija, Klet, Beograd, 2014.
- Trebješanin Ž.; Lalović Z., Pojedinaac u grupi, Uzbenik za treći i četvrti razred gimnazije, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2011.
- Šarenac R., Rješavanje konfliktnih situacija, priručnik, Uprava za kadrove, Podgorica, 2006.
- Rot N., Psihologija grupe, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1985.
- Gidens E., Sociologija, CID, Podgorica, 1998.
- Vasić M., Timovi i timski rad, Zavod distrofičara, Banja Luka, 2004.
- Šušnjić Đ., Teorija kulture, Zavod za udžbenike Beograd, 2015.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga.

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti poslovne kulture, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti poslovne kulture prilikom istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize problema iz oblasti poslovne kulture i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti poslovne kulture, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa;

- korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz diskusiju; izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
  - Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta, u skladu sa etičkim pravilima; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije praktičnih vježbi i dr.)
  - Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
  - Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje kulture dijaloga, tolerantnosti kroz usvajanje sadržaja o kulturnoj različitosti i dr.)

3.12. PREDUZETNIŠTVO**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
10	16		26	1

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa značajem preduzetništva, preduzetničkih vještina, tehnikama za pronalaženje biznis ideje, strukturom i načinom izrade biznis plana, oblicima obavljanja privredne djelatnosti i promocijom proizvoda i usluga. Osposobljavanje za kreiranje i pokretanje biznisa. Razvijanje inicijativnosti, kreativnosti, odgovornosti, komunikativnosti i timskog rada.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula polaznik će biti sposoban da:**

1. Identifikuje značaj preduzetništva, preduzetničkih vještina i pokretanja sopstvenog biznisa
2. Osmisli biznis ideju koristeći razne tehnike i rezultate istraživanja tržišta
3. Sastavi biznis plan na osnovu sprovedenih istraživanja i analiza
4. Identifikuje oblike obavljanja privredne djelatnosti i postupak registracije privrednih društava
5. Identifikuje faze u postupku zasnivanja radnog odnosa i karakteristike individualnih i kolektivnih prava zaposlenih
6. Pripremi poslovni sastanak i korespondentne akte u vezi sa njegovom organizacijom
7. Promoviše privredno društvo, proizvod ili uslugu

Ishod 1 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje značaj preduzetništva, preduzetničkih vještina i pokretanja sopstvenog biznisa	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam preduzetništva	
2. Opiše nastanak i razvoj preduzetništva	
3. Objasni pojam preduzetnika, različite pristupe o teoriji preduzetnika i zablude o njima	Pristupi o teoriji preduzetnika: ekonomski, psihološki i sociološki
4. Popuni upitnik za procjenu preduzetničkih osobina	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 3 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijum 4 može se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Preduzetništvo - Istorija preduzetništva - Preduzetnik 	

Ishod 2 - Polaznik će biti sposoban da Osmisli biznis ideju koristeći razne tehnike i rezultate istraživanja tržišta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam ideje	
2. Objasni pojam biznis ideje	
3. Primijeni odgovarajuću tehniku za pronalaženje biznis ideje	Tehnike za pronalaženje biznis ideje: kopiranje postojećih poslova, mapiranje, pretvaranje hobija u potencijalni posao, korišćenje radnog iskustva za pokretanje posla, brainstorming tehnika, inovacije novih proizvoda/usluga i dr.
4. Objasni pojam poslovne šanse i pristupe za njeno prepoznavanje	Pristupi: posmatranje promjena i trendova, rješavanje problema, pronalaženje praznina na tržištu, takmičenje/konkurencija i dr.
5. Sprovede provjeru odabrane biznis ideje na tržištu koristeći odgovarajuće upitnike	
6. Objasni SWOT analizu i njen značaj	
7. Procijeni biznis ideju na osnovu SWOT analize	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 4 i 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 3, 5 i 7 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Ideja - Biznis ideja - Tehnike za pronalaženje biznis ideje - Poslovna šansa - SWOT analiza 	

Ishod 3 - Polaznik će biti sposoban da Sastavi biznis plan na osnovu sprovedenih istraživanja i analiza	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni viziju, misiju, poslovne ciljeve i vrste poslovnih strategija	Vrste poslovnih strategija: ofanzivna, defanzivna, strategija imitacije i tradicionalistička
2. Formuliše misiju i viziju za konkretan primjer privrednog društva	
3. Opiše značaj, strukturu i elemente biznis plana	Struktura i elementi biznis plana: naslovna strana, sadržaj biznis plana, rezime, osnovni podaci o preduzetniku, opis biznis ideje odnosno proizvoda/usluge, analiza tržišta prodaje i konkurencije, analiza tržišta nabavke, marketing plan (cijena, lokacija, distribucija, promocija), tehničko tehnološka analiza i finansijski plan sa vremenskim okvirom realizacije
4. Izradi pojedinačne elemente biznis plana za odabranu biznis ideju	
5. Sastavi biznis plan na osnovu izrađenih pojedinačnih elemenata	
6. Prezentuje biznis plan koristeći pravila za uspješno prezentovanje	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1 i 3 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 2, 4, 5 i 6 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Misija i vizija privrednog društva - Ciljevi privrednog društva - Poslovna politika privrednog društva - Poslovna strategija privrednog društva - Biznis plan - Prezentacija 	

Ishod 4 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje oblike obavljanja privredne djelatnosti i postupak registracije privrednih društava	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede oblike obavljanja privredne djelatnosti i njihove karakteristike	Oblici obavljanja privredne djelatnosti: preduzetnik, ortačko društvo, komanditno društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i djelovi stranog društva
2. Objasni naziv i vizuelni identitet privrednog društva	Naziv i vizuelni identitet privrednog društva: ime privrednog društva, logotip, zaštitna boja, tipografija, maskota, grb, slogan i dr.
3. Osmisli ime za privredno društvo za konkretan primjer	
4. Kreira logotip i slogan za konkretan primjer privrednog društva ili proizvoda/usluge	
5. Opiše postupak i potrebnu dokumentaciju za registraciju privrednih društava	
6. Popuni formular za registraciju preduzetnika za konkretan primjer	
7. Objasni poslovni kodeks privrednog društva	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 5 i 7 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 3, 4 i 6 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Vrste privrednih društava - Naziv i vizuelni identitet privrednog društva - Registracija privrednog društva - Poslovni kodeks 	

Ishod 5 - Polaznik će biti sposoban da Identifikuje faze u postupku zasnivanja radnog odnosa i karakteristike individualnih i kolektivnih prava zaposlenih	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam zasnivanja radnog odnosa	
2. Opiše opšte i posebne uslove za zasnivanje radnog odnosa	Opšti uslovi: godine života, zdravstvena sposobnost i dr. Posebni uslovi: nivo kvalifikacije, radno iskustvo, stručni ispit i dr.
3. Objasni način zasnivanja radnog odnosa i vrijeme na koje se zasniva radni odnos	Vrijeme na koje se zasniva radni odnos: određeno i neodređeno
4. Sastavi konkurs za prijem u radni odnos za određeno radno mjesto	
5. Sastavi radnu biografiju (CV) za prijem u radni odnos na konkretnom primjeru	
6. Navede vrste prava zaposlenih	Vrste prava zaposlenih: individualna i kolektivna
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1, 2, 3 i 6 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 4 i 5 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Zasnivanje radnog odnosa - Prava zaposlenih 	

Ishod 6 - Polaznik će biti sposoban da Pripremi poslovni sastanak i korespondentne akte u vezi sa njegovom organizacijom	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam, cilj i vrste poslovnih sastanaka	Vrste poslovnih sastanaka: formalni, neformalni, radni, informativni, diskusioni, poslovna druženja, seminari, konferencije i dr.
2. Objasni pripremu materijala, opreme i mjesta za održavanje poslovnog sastanka	
3. Objasni pojam, proces, pravila i vrste komunikacije	Vrste komunikacije: usmena, pisana, interna, eksterna, privatna, poslovna, domaća, strana i dr.
4. Objasni pojam, stilove i fraze poslovne i službene korespondencije, sadržaj i elemente poslovnog pisma i službenog dopisa	
5. Sastavi poziv za učesnike sastanka sa dnevnim redom, terminom i mjestom održavanja u odgovarajućoj formi	
6. Sastavi zapisnik o održanom sastanku u odgovarajućoj formi	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi od 1 do 4 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 5 i 6 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
<ul style="list-style-type: none"> - Poslovni sastanak - Pojam i vrste komunikacije - Poslovna i službena korespondencija - Korespondentni akti u vezi poslovnih sastanaka 	

Ishod 7 - Polaznik će biti sposoban da Promoviše privredno društvo, proizvod ili uslugu	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, polaznik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam promocije	
2. Navede oblike promocijnih aktivnosti	Oblici promocijnih aktivnosti: privredna propaganda, lična prodaja, prodajna promocija, odnosi sa javnošću i dr.
3. Kreira reklamnu poruku, na konkretnom primjeru	
4. Osmisli flajer za konkretan primjer	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
Kriterijumi 1 i 2 mogu se provjeravati usmenim ili pisanim putem. Kriterijumi 3 i 4 mogu se provjeravati kroz praktičan zadatak/rad sa usmenim obrazloženjem	
Predložene teme	
- Promocija	

4. Andragoške didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Preduzetništvo je tako koncipiran da omogućava polaznicima da stiču teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula polaznike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Preporučljivo je da se nastava iz ovog modula, realizuje u blok časovima sa po dva časa nedjeljno. Polaznike bi trebalo poslije realizacije uvodnih sadržaja i pojedinačnih aktivnosti koje su u vezi sa njima, podijeliti na timove (sastavljene od tri do sedam polaznika) u kojima će tako raditi do kraja programa. Iako će polaznici raditi u timu, svako od njih treba da ima pojedinačna zaduženja, na osnovu čega će biti ocjenjivani. Preporučljivo je da svaki tim polaznika ima svoj folder u kom će čuvati sve radne listove koje će popunjavati tokom nastave prilikom izrade određenih praktičnih vježbi. Radni listovi za svaku aktivnost su predviđeni u Priručniku za nastavnike/instruktoare, koji je urađen za ovu namjenu. Prilikom obrade određenih nastavnih sadržaja preporučljivo je podsticati polaznike na sprovođenje različitih istraživanja kako bi na taj način došli do relevantnih informacija.
- Preporučljivo je da polaznici nakon urađenih vježbi, svoje rezultate usmeno prezentuju drugim polaznicima, uz obrazloženje vlastitog stava i da o istom diskutuju sa drugim polaznicima i nastavnikom/instruktorom. Tokom prezentacije polaznici treba da se jasno izražavaju i pravilno koriste stručnu terminologiju. Prilikom obrade određenih nastavnih sadržaja mogu se na času pozvati lokalni preduzetnici, predstavnici određenih institucija i privrednih društava ili organizovati posjeta istim, kako bi polaznici dobili konkretne informacije o određenim oblastima koji se odnose na realizaciju biznis ideja.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Grupa autora, Mladi preduzetnici - Priručnik iz preduzetništva za učenike srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, 2014.
- Grupa autora, Mladi preduzetnici – Priručnik iz preduzetništva za nastavnike srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2014.
- Lajović D.; i grupa autora, Preduzetništvo u novi milenijum, CID, Podgorica, 2001.
- Lajović D.; i grupa autora, Marketing plan kao preduzetničko sredstvo, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Podgorica, 2009.
- Propisi koji regulišu oblast radnih odnosa.
- Propisi koji regulišu oblast privrednih društava.

Napomena:

- Nastavnik/instruktor treba da koristi i preporuči polaznicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavnih sredstava za realizaciju modula

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
3.	Štampač	1
4.	Skener	1
5.	Kancelarijski materijal i pribor	po potrebi

7. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Modul se provjerava na kraju programa, na osnovu ispitnog kataloga

8. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti preduzetništva)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za obradu i uređivanje teksta i tabela, čuvanje dokumenata u elektronskom obliku)
- Učiti kako učiti (podsticanje polaznika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom realizacije određenih praktičnih zadataka iz ove oblasti)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

4. USLOVI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA OBRAZOVANJA

4.1. BROJ POLAZNIKA PROGRAMA

Preporučeni broj polaznika za uspješnu realizaciju teorijske nastave u cilju postizanja predviđenih ishoda učenja je do 18. Preporučeni broj polaznika za uspješnu realizaciju praktične nastave je do 6.

4.2. PROSTOR, OKVIRNI SPISAK OPREME I NASTAVNIH SREDSTAVA ZA REALIZACIJU PROGRAMA

REDNI BROJ	NAZIV MODULA	PROSTOR, OKVIRNI SPISAK OPREME I NASTAVNIH SREDSTAVA	KOM
1.	Osnove anatomije sa fiziologijom	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
		- Grafoskop	1
		- Anatomske i funkcionalni modeli različitih organa i organskih sistema	po 1 za svaki organ i sistem
		- Anatomske karte/slike različitih organa i organskih sistema	po 1 za svaki organ i organski sistem
2.	Osnove mikrobiologije	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
		- Mikroskop	9
		- Komplet trajnih mikroskopskih preparata	9
		- Slike i šeme različitih vrsta mikroorganizama	po 1 za svaki mikroorganizam
3.	Organizacija rada u kozmetičkom salonu	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
		- Kozmetički ležaj i stolica	po 1
		- Pomoćna kozmetička kolica	1
		- Kozmetička lupa	6
		- Oprema za manikir i pedikir (sto za manikir i stolica, pedikir fotelja i stolica)	po 1
		- Oprema za šminkanje (šminkerska stolica, šminkersko ogledalo sa policom, ring rasvjeta)	po 1
		- Suvi i UV sterilizator	po 1
		- Paravan	1
		- Aparati za lice (D'arsonval, vapon, termo maska, ultrazvučni aparat za lice, aparat za jonoforezu, ultrazvučna špatula, aparat za neinvazivnu mezoterapiju, aparat za oksigenaciju)	po 1
		- Aparati za tijelo (ultrazvučni aparat za tijelo, aparat za elektromišićnu stimulaciju, aparat za neinvazivnu	po 1

REDNI BROJ	NAZIV MODULA	PROSTOR, OKVIRNI SPISAK OPREME I NASTAVNIH SREDSTAVA	KOM
		mezoterapiju, IC lampa, Biopton lampa)	
		- Ostali aparati (topilica za hladni vosak, topilica za topli vosak, kadica za pedikir, UV/LED lampa, stona lampa, muzički uređaj)	po 1
		- Pribor za kozmetičke tretmane (špatule, cangle, kliješta, makazice, turpije, potiskivači, pincete, četkice za šminkanje, četkice za maske, vaga, santimetarska traka)	po potrebi
		- Potrošni preparati (kozmetičko mlijeko, losion, pjena, gel, tonik, piling za lice, krema, serum, maska za lice, kontaktni gel, pilig za tijelo, maske za tijelo, termo gel, pakovanje, buteri, voskovi, šećerna pasta, omekšivač zanoktica, ulje za zanoktice, piling za ruke i stopala, maske za ruke i stopala lakovi za nokte, skidač laka, podloge za šminku, puderi, korektori, sjenke, maskare, rumenila, ruževi, sjajevi, olovke, farbe za farbanje obrva i trepavica, hidrogen)	po potrebi
		- Potrošni materijal (pamučna vata, sterilna gaza, higijenske rukavice, higijenski ubrusi, peškiri, frotirski pokrivači, frotirske navlake, zaštitne maske, higijenski veš, kozmetička folija, sunđer, kozmetička traka, sredstva za dezinfekciju)	po potrebi
4.	Kozmetičke sirovine i preparati	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
		- Tehnička vaga	1
		- Vodeno kupatilo	1
		- Laboratorijsko posuđe i pribor	po potrebi
		- Kozmetičke sirovine	po potrebi
5.	Primijenjena hemija sa biohemijom u kozmetici	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
		- Grafoskop	1
		- Slike i šeme hemijskih veza	po 1 za svaku
		- Potrošni materijal (trake za određivanje pH vrijednosti)	po potrebi
6.	Koža i bolesti kože	- Računar	1

REDNI BROJ	NAZIV MODULA	PROSTOR, OKVIRNI SPISAK OPREME I NASTAVNIH SREDSTAVA	KOM
		- Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
		- Grafoskop	1
		- Dermatološki atlas	1
7.	Kozmetički preparati	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
		- Tehnička vaga	1
		- Vodeno kupatilo	1
		- Laboratorijsko posuđe i pribor	po potrebi
		- Kozmetičke sirovine	po potrebi
8.	Uvod u masažu	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
		- Kozmetički lezaj	6
		- Paravan	3
		- Stolice	6
		- Sredstva za masažu (kreme, ulja)	po potrebi
		- Peškiri	20
		- Frotirne navlake za krevet	12
		- Ubrusi	10
		- Model lutke	2
		- Kutija za prvu pomoć	1
9.	Manikir i pedikir	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
		- Sto za manikir i stolica	4 stola i 8 stolica
		- Pedikir fotelja i stolica	po 4
		- Pomoćna kozmetička kolica	1
		- Suvi sterilizator/ autoklav	1
		- Paravan	1
		- Aparati (kadica za pedikir, topilica za parafin, UV/LED lampa, stona lampa, muzički uređaj)	po 1
		- Potrošni preparati (omekšivač zanoktica, ulje za njegu zanoktica, podloga za nokte, top coat, obični i polutrajni lak za nokte, trajni lak, skidač laka)	po potrebi
		- Pribor (špatule, cangle, kliješta, makazice, turpije, potiskivači)	po potrebi
		- Potrošni materijal (pamučna vata,	po potrebi

REDNI BROJ	NAZIV MODULA	PROSTOR, OKVIRNI SPISAK OPREME I NASTAVNIH SREDSTAVA	KOM
		sterilna gaza, higijenske rukavice, higijenski ubrusi, peškiri, frotirske navlake, zaštitne maske, sredstva za dezinfekciju)	
10.	Kozmetoterapijska masaža tijela	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
		- Kozmetički ležaj	6
		- Paravan	3
		- Stolice	6
		- Sredstva za masažu (kreme, ulja)	Po potrebi
		- Peškiri	20
		- Frotirske navlake za kozmetički ležaj	12
		- Ubrusi	10
		- Model lutke	2
		- Kutija za prvu pomoć	1
11.	Poslovna kultura	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
12.	Preduzetništvo	- Računar	1
		- Projektor, projekciono platno/multimedijalna tabla	1
		- Štampač	1
		- Skener	1
		- Kancelarijski materijal i pribor	po potrebi

4.3. IZVOĐAČI PROGRAMA OBRAZOVANJA

REDNI BROJ	NAZIV MODULA	PROFIL I NIVO OBRAZOVANJA IZVOĐAČA PROGRAMA OBRAZOVANJA
1.	Osnove anatomije sa fiziologijom	- Za teorijsku nastavu i vježbe: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti medicine (doktor medicine) – najmanje 300 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti medicine u nastavi
2.	Osnove mikrobiologije	- Za teorijsku nastavu i vježbe: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti biologije (smjer ili studijski program iz oblasti eksperimentalne biologije, biotehnologije ili mikrobiologije) – najmanje 240 CSPK-a ili medicine (doktor medicine) - najmanje 300 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti biologije ili medicine u nastavi
3.	Organizacija rada u kozmetičkom salonu	- Za teorijsku nastavu: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 240 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti medicinske estetike ili estetske njege - Za praktičnu nastavu: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 240 CSPK-a; Kvalifikacija nivoa obrazovanja VI iz oblasti medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 180 CSPK-a; Kvalifikacija nivoa obrazovanja IV2 iz oblasti kozmetike – najmanje 60 CSPK-a, Kvalifikacija nivoa obrazovanja III ili IV i stručna kvalifikacija iz oblasti kozmetike, najmanje 5 godina radnog iskustva u oblasti medicinske estetike ili estetske njege
4.	Kozmetičke sirovine i preparati	- Za teorijsku nastavu i vježbe: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti farmacije - najmanje 300 CSPK-a ili kozmetologije – najmanje 240 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti farmacije ili kozmetologije
5.	Primijena hemija sa biohemijom u kozmetici	- Za teorijsku nastavu i vježbe: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti hemije – najmanje 240 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti hemije u nastavi
6.	Koža i bolesti kože	- Za teorijsku nastavu i vježbe: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti medicine (doktor medicine) – najmanje 300 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti medicine
7.	Kozmetički preparati	- Za teorijsku nastavu i vježbe: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti farmacije - najmanje 300 CSPK-a ili kozmetologije – najmanje 240 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti farmacije ili kozmetologije
8.	Uvod u masažu	- Za teorijsku nastavu: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti fizioterapije ili medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 240 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti fizioterapije ili medicinske estetike ili estetske njege - Za praktičnu nastavu: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz

REDNI BROJ	NAZIV MODULA	PROFIL I NIVO OBRAZOVANJA IZVOĐAČA PROGRAMA OBRAZOVANJA
		oblasti fizioterapije ili medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 240 CSPK-a; Kvalifikacija nivoa obrazovanja VI iz oblasti fizioterapije ili medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 180 CSPK-a, Kvalifikacija nivoa obrazovanja III ili IV i stručna kvalifikacija iz oblasti kozmetike, najmanje 5 godina radnog iskustva u oblasti fizioterapije, medicinske estetike ili estetske njege
9.	Manikir i pedikir	<ul style="list-style-type: none"> - Za teorijsku nastavu: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti medicinske estetike – najmanje 240 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti medicinske estetike ili estetske njege - Za praktičnu nastavu: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti medicinske estetike – najmanje 240 CSPK-a; Kvalifikacija nivoa obrazovanja VI iz oblasti medicinske estetike – najmanje 180 CSPK-a; Kvalifikacija nivoa obrazovanja IV2 iz oblasti kozmetike – najmanje 60 CSPK-a, Kvalifikacija nivoa obrazovanja III ili IV i stručna kvalifikacija iz oblasti kozmetike, najmanje 5 godina radnog iskustva u oblasti medicinske estetike ili estetske njege
10.	Kozmetoterapijska masaža tijela	<ul style="list-style-type: none"> - Za teorijsku nastavu: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti fizioterapije, medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 240 CSPK-a, najmanje 3 godine radnog iskustva u oblast fizioterapije ili mediicnske estetike ili estetske njege - Za praktičnu nastavu: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti fizioterapije, medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 240 CSPK-a; Kvalifikacija nivoa obrazovanja VI iz oblasti fizioterapije, medicinske estetike ili estetske njege – najmanje 180 CSPK-a, Kvalifikacija nivoa obrazovanja III ili IV i stručna kvalifikacija iz oblasti kozmetike, najmanje 5 godina radnog iskustva u oblast fizioterapije, mediicnske estetike ili estetske njege
11.	Poslovna kultura	- Za teorijsku nastavu i vježbe: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti sociologije, psihologije ili pedagogije – najmanje 240 CSPK-a, 3 godine iskustva
12.	Preduzetništvo	- Za teorijsku nastavu i vježbe: Kvalifikacija nivoa obrazovanja VII1 iz oblasti ekonomije – najmanje 240 CSPK-a, 3 godine iskustva u oblasti preduzetništva

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Kozmetičar/ Kozmetičarka za manikir i pedikir

Kod dokumenta: POSK-090130-KOZMP

Datum usvajanja dokumenta: [Klik za unos teksta]

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: [Klik] sjednica Nacionalnog savjeta za obrazovanje

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Mr Dragana Šćepanović, doktor medicine i magistar medicinskih nauka, nastavnik, JU Stručna medicinska škola Podgorica
2. Suzana Šekularac, specijalista primijenjene fizioterapije, nastavnik, JU Stručna medicinska škola Podgorica
3. Jadranka Mugoša, specijalista medicinske estetike i strukovni estetičar, nastavnik, JU Stručna medicinska škola Podgorica
4. Danijela Pima, kozmetičar-maser, kozmetičar-estetičar, kozmetičar za njegu lica, direktor, kozmetički salon „Enigma“ Budva
5. Davorka Popović, kozmetičar, kozmetičar za njegu lica, Centar za estetiku „Sense“ Podgorica
6. Ivana Todorović, kozmetičar za njegu lica i tijela, kozmetičar, kozmetički salon „Be Fancy“ Podgorica

Koordinatori:

Ljiljana Garić, diplomirani andragog, rukovodilac Odeljenja za obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje, JU Centar za stručno obrazovanje

Nerisa Redžematović, Spec. Sci evropskih studija, samostalni savjetnik I u Odeljenju za obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje